

APPENDIX
THE OLD AND NEW TEXTS OF THE HYMNS

On the pages which follow will be found the old and revised texts of the ninety-one hymns which were in the Breviary at the time the revision was undertaken. The revised text is taken from Britt, The Hymns of the Breviary and Missal, and checked by reference to the editions of the Breviarium Romanum listed in the Bibliography. The basis of the old text here is the 1596 edition of the Breviarium Romanum listed in the bibliography, as checked and corrected by means of the texts contained in vols. 51 and 52 of the Analecta Hymnica, and the Breviarium Monasticum. The more important textual variants between these various sources are listed in footnotes, where BM means Breviarium Monasticum, and Dan. means the Analecta Hymnica. The textual variants and problems which the various hymns present are discussed at some length in the Analecta Hymnica.

The texts of the hymns are here presented in the form in which they appear in the Breviary. Thus the individual verses in trochaic tetrameters catalectic are divided at the caesura.

The authors and meters, for the most part, are as given in Britt, but a few doubtful such matters are discussed in the body of this work. The use of each hymn is given as it is in the present Office. An attempt has been made to facilitate the comparison of the two texts by underlining those portions of the revised versions which are the work of the revisers. A line of a single space under the beginning of a line in the revised version is meant to indicate that the line was shifted from the location it occupies in the old version, but otherwise not changed.

Since it is not available in some modern Breviaries, the text of the Bull Divinam Psalmódiam is also appended.

1. IAM LUCIS ORTO SIDERE

New TextOld Text

Iam lucis orto sidere,
 Deum precemur supplices,
 Ut in diurnis actibus
 Nos servet a nocentibus.

Same.

Linguam refrenans temperet, 5.
 Ne litis horror insonet:
 Visum fovendo contegat,
 Ne vanitates hauriat.

Sint pura cordis intima,
 Absistat et vecordia: 10.
 Carnis terat superbiam
 Potus cibique parcitas.

Ut cum dies abscesserit,
 Noctemque sors reduxerit,
 Mundi per abstinentiam 15.
 Ipsi canamus gloriam.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito,
 Nunc et per omne saeculum. Amen.

Author: Ambrosian, fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: At Prime.

20. BM: Et nunc, et in perpetuum. (cf. # 14)

2. NUNC SANCTE NOBIS SPIRITUS

New TextOld Text

Nunc, Sancte, nobis, Spiritus,
Unum Patri cum Filio,
Dignare promptus ingeri
Nostro refusus pectori.

Same.

Os, lingua, mens, sensus, vigor. 5.
Confessionem personent,
Flammescat igne caritas,
Accendat ardor proximos.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice, 10.
Cum Spiritu Paraclito
Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: St. Ambrose (?)

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: At Terce.

2. Dan.: Unus Patris. (Britt discusses the reading as we have it above, at some length.)

6. Dan.: personet

3. RECTOR POTENS VERAX DEUS

New Text

Rector potens, verax Deus,
 Qui temperas rerum vices,
 Splendore mane illuminas,
 Et ignibus meridiem.

Extingue flammas litium, 5.
 Aufer calorem noxiū,
 Confer salutem corporum,
 Veramque pacem cordium.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice. 10.
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: St. Ambrose(?)

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: At Sext.

Old Text

Same, except:

Splendore mane instruis,

4. RERUM DEUS TENAX VIGOR

New Text

Rerum, Deus, tenax vigor,
 Immotus in te permanens,
 Lucis diurnae tempora
 Successibus determinans.

Old Text

Same, except:

Largire lumen vespere,
 Quo vita nusquam decidat,
 Sed praemium mortis sacrae
 Perennis instet gloria.

5. Largire clarum vespere,

Praestas, Pater piissime,
 Patrique compar Unice, 10.
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: St. Ambrose (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: At Nones.

5. TE LUCIS ANTE TERMINUM?

New Text

Te lucis ante terminum,
Rerum Creator poscimus,
Ut pro tua clementia
Sis praesul et custodia.

Procul recedant somnia,
Et noctium phantasmate:
Hostemque nostrum comprime,
Ne polluantur corpora.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice,
Cum Spiritu Paraclito
Regnans per omne saeculum. Amen

Old Text

Te lucis ante terminum,
Rerum Creator, poscimus,
Ut solita clementia
Ses praesul ad custodiam.

5. Procul recedant somnia,
Et noctium phantasmate:
Hostemque nostrum comprime,
Ne polluantur corpora.

10. Praesta, Pater omnipotens,
Per Iesum Christum Dominum,
Qui tecum in perpetuum
Regnat cum Sancto Spiritu. Amen.

Author: Ambrosian, seventh century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: At Compline.

6. PRIMO DIE QUO TRINITAS

New Text

Primo die, quo Trinitas
Beata mundum condidit,
Vel quo resurgens Conditor
Nos morte victa liberat.

Pulsis procul torporibus
Surgamus omnes ocius,
Et nocte quaeramus Deum,
Propheta sicut praecipit.

Nostras preces ut audiat,
Suamque dextram porrigat,
Et expiatos sordibus
Reddat polorum sedibus.

Ut, quique sacratissimo
Huius diei tempore
Horis quietis psallimus,
Donis beatis muneret.

Iam nunc, paterna claritas,
Te postulamus affatim:
Absint faces libidinis,
Et omnis actus noxius.

Ne foeda sit, vel lubrica
Compago nostri corporis,
Ob cuius ignes ignibus
Avernum urat acrius.

Mundi Redemptor, quaesumus,
Tu probra nostra diluas;
Nobisque largus commoda
Vitae perennis conferas.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Old Text

Primo dierum omnium,
Quo mundus exstat conditus,
Vel quo resurgens Conditor
Nos, morte victa, liberat.

5. Pulsis procul torporibus,
Surgamus omnes ocius,
Et nocte quaeramus Pium,
Sicut prophetam novimus.

10. Nostras preces ut audiat,
Suamque dextram porrigat,
Et expiatos sordibus
Reddat polorum sedibus.

15. Ut, quique sacratissimo
Huius diei tempore
Horis quietis psallimus,
Donis beatis muneret.

20. Iam nunc, Paterna claritas,
Te postulamus affatim:
Absit libido sordidans
Et omnis actus noxius.

Ne foeda sit, vel lubrica
Compago nostri corporis,
Per quam averno ignibus
Ipsi crememur acrius.

25. Ob hoc, Redemptor, quaesumus,
Ut probra nostra diluas;
Vitae perennis commoda
Nobis benigne conferas.

30. Quo carnis actu exsules
Effecti ipsi caelibes,
Ut praestolamur cernui,
Melos canamus gloriae.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: St. Gregory the Great (?)

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Sunday at Matins.

7. NOCTE SURGENTES VIGILEMUS OMNES

New Text

Nocte surgentes vigilemus omnes,
 Semper in psalmis meditemus atque
 Voce concordi Domino canamus
Dulciter hymnos

Ut pio Regi pariter canentes,
 Cum suis sanctis mereamur aulam
 Ingredi caeli, simul et perennem
 Ducere vitam.

Praestet hoc nobis Deitas beata
 Patris, ac Nati, pariterque sancti.
 Spiritus, cuius resonat per omnem
Gloria mundum. Amen.

Old Text

Nocte surgentes vigilemus omnes,
 Semper in psalmis meditemur atque
 Viribus totis Domino canamus
Dulciter hymnos

Ut pio Regi pariter canentes,
 Cum suis sanctis mereamur aulam
 Ingredi caeli, simul et beatam
 Ducere vitam.

Praestet hoc nobis Deitas beata
 Patris, ac Nati, pariterque Sancti.
 Spiritus, cuius reboat in omni
 Gloria mundo. Amen.

Author: St. Gregory the Great.

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: Sunday at Matins, from the third Sunday after Pentecost until the Sunday nearest the first of October.

11-12, Dan.: per omnem...mundum.

9. AETERNE RERUM CONDITOR

New Text

Aeterne rerum Conditor,
Noctem diemque qui regis,
Et temporum das tempora,
Ut alleves fastidium.

Nocturna lux viantibus
A nocte noctem segregans,
Praeco diei iam sonat,
Iubarque solis evocat.

Hoc excitatus lucifer
Solvit polum caligine:
Hoc omnis errorum cohors
Viam nocendi deserit.

Hoc nauta vires colligit,
Pontique mitescunt freta:
Hoc, ipsa petra Ecclesiae.
Canente, culpam diluit.

Surgamus ergo strenue:
Gallus iacentes excitat,
Et somnolentos increpat,
Gallus negantes arguit.

Gallo canente spes redit,
Aegris salus refunditur,
Mucro latronis conditur,
Lapsis fides revertitur.

Iesu labantes respice,
Et nos videndo corrige:
Se respicis, labes cadunt,
Fletuque culpa solvitur.

Tu lux refulge sensibus,
Mentisque somnum discute:
Te nostra vox primum sonet,
Et vota solvamus tibi.

Doxology as in l.

Author: St. Ambrose.
Meter: Iambic dimeter, q.
Use: Sunday at Lauds.

Old Text

Same, except:

5. Praeco diei iam sonat,
Noctis profunda pervigil,
Nocturna lux viantibus
A nocte noctem segregans.

10.

15.

20.

25.

Si respicis, lapsi stabunt,

30.

11. Dan.: chorus

32. Dan.: Et ore psallamus tibi

36. BM: Et nunc, et in perpetuum. (cf. 14)

10. ECCE IAM NOCTIS TENUATUR UMBRA

New Text

Ecce iam noctis tenuatur umbra,
Lux et aurorae rutilans coruscat:
Suplices rerum D^{ominum} canora
Voce precemur:

Ut reos culpae miseratos, omnem 5.
Pellat angorem, tribuat salutem,
Donet et nobis bona sempiternae
Munera pacis.

Praestet hoc nobis Deitas beata
 Patris, ac Nati, pariterque sancti
 Spiritus, cuius resonat per omnem-
 Gloria mundum. Amen

Old Text

Ecce iam noctis tenuatur umbra,
Lucis aurora rutilans coruscat:
Nisibus totis rogitemus omnes
Conctipotentem.

Ut Deus nostri miseratus, omnem
 Pellat languorem, tribuat salutem,
 Donet et nobis pietate Patris
 Regna polorum.

Praestet hoc nobis Deitas beata
 10Patris, ac Nati, pariterque sancti
 Spiritus, cuius reboat in omni
 Gloria mundo. Amen.

Author: St. Gregory the Great.

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: Sunday at Lauds, from the third Sunday after Pentecost until the Sunday
 nearest the first of October.

5. Dan.: noster

11-12. Dan.: per omnem...mundum. (cf. 7)

11. SOMNO REFFECTIS ARTUBUS

New TextOld Text

Somno reffectis artubus,
 Spreto cubili surgimus:
 Nobis, Pater, canentibus
 Adesse te deponscimus.

Same, except:

Te lingua primum concinat, 5.
 Te mentis ardor ambiat:
 Ut actuum sequentium
 Tu, sancte, sis exordium.

Cedant tenebrae lumini,
 Et nox diurno sideri, 10.
 Ut culpa, quam nox intulit,
 Lucis labascat munere.

Precamur iidem supplices,
 Noxas ut omnes amputes,
 Et ore te canentium 15.
 Lauderis omni tempore.

Lauderis in perpetuum.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: St. Ambrose.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Monday, at Matins.

12. SPLENDOR PATERNAE GLORIAE

New Text

Splendor Paternae gloriae,
De luce lucem proferens,
Lux lucis, et fons luminis,
Diem dies illuminans:

Verusque sol illabere,
Micans nitore perpeti:
Iubarque sancti spiritus
Infunde nostris sensibus.

Votis vocemus et Patrem,
Patrem potentis gratiae,
Patrem perennis gloriae,
Culpam relegate lubricam.

Confirmet actus strenuos:
Dentes retundat invidi:
Casus secundet asperos:
Agenda recte dirigat.

Mentem gubernet, et regat:
Sit pura nobis castitas:
Fides calore ferveat:
Fraudis venena nesciat.

Christusque nobis sit cibus,
Potusque noster sit fides:
Laeti bibamus sobriam
Profusionem Spiritus.

Laetus dies hic transeat:
Pudor sit ut diluculum:
Fides velut meridies:
Crepusculum mens nesciat.

Aurora lucem provehit,
Cum luce nobis prodeat,
In Patre totus Filius,
Et totus in Verbo Pater.

Doxology as in 1.

Old Text

Same, except:

Dies diem illuminans.

5.

10. Patrem perennis gloriae,
Patrem potentis gratiae,

Informet actus strenuos

15.

Donet gerendi gratiam.

Casto fideli corpore,

20.

Ebrietatem Spiritus.

25.

30. Aurora cursus provehit
Aurora totus prodeat,

Author: St. Ambrose
Meter: Iambic dimeter, q.
Use: Monday, at Lauds.

4. BM: Diem dies
9. Dan.: te Patrem
13. BM: Confirmet
14. Dan.: Dentem

13. CONSORS PATERNI LUMINIS

New Text

Consors Paterni luminis,
 Lux ipse lucis, et dies,
 Noctem canendo rumpimus:
 Assiste postulantibus.

Aufer tenebras mentium, 5.
 Fuga catervas daemonum,
 Expelle somnolentiam,
 Ne pigritantes obruat.

Sic, Christe, nobis omnibus
 Indulgeas credentibus, 10.
 Ut proposit exorantibus,
 Quod praecipientes psallimus.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito 15.
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: St. Ambrose.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Tuesday, at Matins.

Old Text

Same.

14. ALES DIEI NUNTIUS

New TextOld Text

Ales diei nuntius
 Lucem propinquam praecinit:
 Nos excitator mentium
 Iam Christus ad vitam vocat.

Same, except:

Auferte, clamat, lectulos, 5.
 Aegro sopore desides:
 Castique, recti, ac sobrii
 Vigilate, iam sum proximus.

Iesum ciamus vocibus,
 Flentes, precantes, sobrii: 10.
 Intenta supplicatio
 Dormire cor mundum vetat.

Tu, Christe, somnum discute:
 Tu rumpe noctis vincula:
 Tu solve peccatum vetus, 15.
 Novumque lumen ingere.

Deo Patri sit gloria
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito
Nunc et per omne saeculum. Amen. 20. Et nunc, et in perpetuum.

Author: Prudentius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Tuesday, at Lauds.

- 6. Dan.: soporos
- 7. al.: Casteque, recte, ac sobrie
- 10. al.: sobrie

15. RERUM CREATOR OPTIME

New Text

Rerum Creator optime,
 Rectorque noster, adspice:
 Nos a quiete noxia
 Mersos sopore libera.

Te, sancte Christe, poscimus,
 Ignosce culpis omnibus:
 Ad confitendum surgimus,
 Morasque noctis rumpimus.

Mentes manusque tollimus,
 Prophetæ sicut noctibus
 Nobis gerendum praecipit,
 Paulusque gestis censuit.

Vides malum quod fecimus:
 Occulta nostra pandimus:
 Preces gementes fundimus,
 Dimitte quod peccavimus.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Old Text

Same, except:

Ignosce tu criminibus:

10.

15.

Author: Ascribed to St. Gregory the Great.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Wednesday, at Matins.

16. NOX ET TENEBRAE ET NUBILA

New TextOld Text

Nox, et tenebrae, et nubila,
 Confusa mundi et turbida:
 Lux intrat, albescit polus:
 Christus venit: discedite.

Caligo terrae scinditur 5.
 Percussa solis spiculo,
 Rebusque iam color redit,
 Vultu nitentis sideris.

Te, Christe, solum novimus:
 Te mente pura et simplici, 10.
 Flendo et canendo quaesumus,
 Intende nostris sensibus.

Sunt multa ficas illita,
 Quae luce purgantur tua:
Tu vera lux caelestium, 15. Tu, lux Eoi sideris,
Vultu sereno illumina.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito
 Nunc et per omne saeculum. Amen. 20. Et nunc, et in perpetuum. Amen

Author: Prudentius.

Meter : Iambic dimeter, q.

Use: Wednesday, at Lauds.

17. NOX ATRA RERUM CONTEGIT?

New TextOld Text

Nox atra rerum contegit
 Terrae colores omnium:
 Nos confitentes poscimus
 Te, iuste iudex cordium:

Ut auferas piacula,
 Sordesque mentis ablucas:
 Donesque, Christe, gratiam,
 Ut arceantur crimina.

Mens ecce torpet impia,
 Quam culpa mordet noxia:
 Obscura gestit tollere,
 Et te, Redemptor, quaerere.

Repelle tu caliginem
 Intrinsecus quam maxime,
 Ut in beato gaudeat
 Se collocari lumine.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

15.

20.

Author: Ascribed to St. Gregory the Great.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Thursday, at Matins.

7. Dan.: Christi.

18. LUX ECCE SURGIT AUREA

New Text

Lux ecce surgit aurea,
 Pallens facessat caecitas,
 Quae nosmet in p^raeceps diu
 Errore traxit devio.

Haec lux serenum conferat, 5.
 Purp^eque nos p^raestet sibi:
 Nihil loquamur subdolum:
 Volvamus obscurum nihil.

Sic tota decurrat dies,
 Ne lingua mendax, ne manus 10.
 Oculive peccent lubrici,
 Ne noxa corpus inquiet.

Speculator adstat desuper,
 Qui nos diebus omnibus,
 Actusque nostros prospicit 15.
 A luce prima in vesperum.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito,
Nunc et per omne saeculum. Amen. 20. Et nunc, et in perpetuum. Amen.

Author: Prudentius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Thursday, at Lauds.

Old Text

Same, except:
 Pallens fatiscat caecitas,

2. Dan.: facessat

19. TU TRINITATIS UNITAS

New Text

Tu, Trinitatis Unitas,
 Orbem potenter qui regis,
 Attende laudis canticum,
Quod excubantes psallimus.

Old Text

Same, except:
 Attende laudum cantica,
 Quae excubantes psallimus.

Nam lectulo consurgimus 5.
 Noctis quieto tempore,
 Ut flagitemus vulnerum
 A te medelam omnium.

Quo fraude quidquid daemonum
 In noctibus deliquimus, 10.
 Abstergat illud caelitus
 Tuæ potestas gloriae.

Ne corpus adsit cordidum,
 Nec torpor instet cordium,
 Nec criminis contagio 15.
 Tepescat ardor spiritus.

Ob hoc, Redemptor, quaesumus,
 Reple tuo nos lumine,
 Per quod dierum circulis
 Nullis ruamus actibus. 20.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen.

Author: Ascribed to St. Gregory the Great.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Friday, at Matins.

20. AETERNA CAELI GLORIA

New Text

Aeterne caeli gloria,
 Beata spes mortaliuum,
Summi Tonantis Unice,
Castaeque proles Virginis:

Da dexteram surgentibus,
 Exsurgat et mens sobria,
 Flagrans et in laudem Dei
Erates rependat debitas.

Ortus refulget lucifer,
Praeitque solem nuntius:
Cadunt tenebrae noctium:
 Lux sancta nos illuminet.

Manensque nostris sensibus,
 Noctem repellat saeculi,
Omnique fine temporis
Purgata servet pectora.

Quaesita iam primum fides
In corde redices agat:
Secunda spes congaudeat,
 Qua maior exstat caritas.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito,
 Nunc, et per omne saeculum. Amen.

Author: Ambrosian, fifth century.

Meter: iambic dimeter, q.

Use: Friday, at Lauds.

Old Text

Same, except:

Celsi Tonantis Unice,

5.

10. Sparsamque lucem nuntiat:
 Cadit caligo noctium:

15. Omnique fine diei

20.

Radicet altis sensibus:

Et nunc, et in perpetuum. Amen.

21. SUMMAE PARENTS CLEMENTIAE

New Text

Summae Parens clementiae,
Mundi regis qui machinam,
Unius et substantiae,
Trinusque personis Deus.

Nostros piis cum canticis
Fletus benigne suscipe:
Ut corde puro sordium
Te perfruamur largius.

Lumbos, iecurque morbidum
Flammis adure congruis,
Accincti ut artus excubent
Luxu remoto pessimo.

Quicumque ut horas noctium
Nunc concinendo rumpimus,
Ditemur omnes affatim
Donis beatae patriae.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice,
Cum Spiritu Paraclito
Regnans per omne saeculum. Amen. 20.

Author: Ambrosian, seventh century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Saturday, at Matins.

Old Text

Summae Deus clementiae,
Mundique factor machinae,
Unus potentialiter,
Trinusque personaliter.

5. Nostros piis cum canticis
Fletus benigne suscipe:
Quo corde puro sordibus
Te perfruamur largius.

10. Lumbos, iecurque morbidum
Adure igni congruo:
Accincti ut sint perpetim,
Luxu remoto pessimo.

15. Ut quique horas noctium
Nunc concinendo rumpimus,
Donis beatae patriae
Ditemur omnes affatim.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice.
Cum Spiritu Paraclito
Regnans per omne saeculum. Amen.

22. AURORA IAM SPARGIT POLUM

New TextOld Text

Aurora iam spargit polum:
 Terris dies illabitur:
 Lucis resultat spiculum:
 Discedat omne lubricum.

Same, except*

Phantasma noctis exulet:
Mentis reatus corruat:
 Quidquid tenebris horridum
 Nox attulit culpae, cadat.

5. Phantasma noctis decidat:
 Mentis reatus subruat:

Ut mane, quod nos ultimum
Hic deprecemur cernui,
Cum luce nobis effluat,
Hoc dum canore concrepat.

10. Et mane illud ultimum
 Quod praestolamur cernui,
 In lucem nobis effluat,
 Hoc dum canore concrepat.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito,
Nunc et per omne saeculum. Amen.

15.

Et nunc, et in perpetuum. Amen.

Author: Ambrosian, fourth or fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Saturday, at Lauds.

11. al.: Cum luce
 12. BM: Dum hoc

23. LUCIS CREATOR OPTIME

New TextOld Text

Lucis Creator optime
 Lucem dierum proferens,
 Primordiis lucis novae,
 Mundi parans originem:

Same, except:

Qui mane iunctum vesperi
 Diem vocari praecipis:
Illabitur tetrum chaos,
Audi preces cum fletibus.

5.

Tetrum chaos illabitur,

Ne mens gravata criminis,
 Vitae sit exul munere,
 Dum nil perenne cogitat,
 Seseque culpis illigat.

10.

Caeleste pulset ostium:
 Vitale tollat praemium:
 Vitemus omne noxiun:
 Purgemus omne pessimim.

15.

Caelorum pulset intimum:

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen. 20.

Author: St. Gregory the Great (cf. Britt on the authorship of this and the other Vesper hymns).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Sunday, at Vespers.

24. IMMENSE CAELI CONDITOR

New TextOld Text

Immense caeli Conditor,
 Qui mixta ne confunderent,
 Aquae fluenta dividens,
 Caelum dedisti limitem.

Same, except:

Firmans locum caelestibus, 5.
 Simulque terrae rivulis;
 Ut unda flamas temperet,
 Terrae solum ne dissipent.

Infunde nunc, piissime,
 Donum perennis gratiae: 10.
 Fraudis novae ne casibus
 Nos error atterat vetus.

Lucem fides adaugeat: Lucem fides inveniat:
 Sic luminis iubar ferat,
Haec vana cuncta proterat: 15. Ut vana cuncta terreat:
Hanc falsa nulla comprimant.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen. 20.

Author: St. Gregory the Great (?)

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Monday, at Vespers.

8. Dan.: dissipet

15. Dan.: Haec

25. TELLURIS ALME CONDITOR

New TextOld Text

Telluris alme Conditor,
 Mundi solum qui separans
 Pulsis aquae molestiis,
 Terram dedisti immobilem:

Telluris ingens Conditor,
 Mundi solum qui eruens,
 etc.

Ut germen aprum proferens, 5.
 Fulvis decora floribus,
 Foeundo fructu sisteret,
 Pastumque gratum redderet.

5.

Mentis perustae vulnera
 Munda virore gratiae: 10.
 Ut facta fletu diluat,
 Motusque pravos atterat.

10.

Iussis tuis obtemperet:
 Nullis malis approximet:
 Bonis repleri gaudeat,
 Et mortis ictum nesciat. 15. Et mortis actum nesciat.

15.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen. 20.

Author: St. Gregory the Great (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Tuesday, at Vespers.

10. Dan.: viroris gratia

26. CAELI DEUS SANCTISSIME

New TextOld Text

Caeli Deus sanctissime,
 Qui lucidas mundi plagas
 Candore pingis igneo,
 Augens decoro lumine:

Quarto die qui flammeam
 Dum solis accendis rotam,
 Lunae ministras ordinem,
 Vagosque cursus siderum:

Ut noctibus, vel lumini
 Diremptionis terminum,
 Primordiis et mensium
 Signum dares notissimum:

Expelle noctem cordium:
 Absterge sordes mentium:
 Resolve culpae vinculum:
 Everte moles criminum.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amdn.20.

Author: St. Gregory the Great (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Wednesday, at Vespers.

Same, except:
 Qui lucidum centrum poli

5.

10.

15.

Illumina cor hominum,

7. Dan.: ministrans

8. Dan.: Vagos recursus

27. MAGNAE DEUS POTENTIAE

New Text

Magnae Deus potentiae,
 Qui fertilis natos aqua
 Partim relinquis gurgiti,
 Partim levas in aera.

Demersa lymphis imprimens,
 Subvecta caelis erigens:
 Ut stirpe ab una prodita,
 Diversa repleant loca:

Largire cunctis servulis,
 Quos mundat unda sanguinis,
 Nescire lapsus criminum,
 Nec ferre mortis taedium.

Ut culpa nullum deprimat:
 Nullum efferat iactantia:
 Elisa mens ne concidat:
 Elata mens ne corruat.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
Regnans per omne saeculum. Amen 20.

Old Text

Same, except:
 Qui ex aquis ortum genus
 Partim remittis gurgiti,

5. Subvecta caelis irrigans:
 U
 Diversa rapiant loca:

10.

15.

Nullum levet iactantia:

Praesta, Pater omnipotens,
 Per Iesum Christum Dominum,
 Qui tecum in perpetuum
 Regnat cum sancto Spiritu. Amen.

Author: St. Gregory the Great (?).

Meter: Lambic dimeter, q.

Use: Thursday, at Vespers.

In the EM the doxology is as in the revised text.

28. HOMINIS SUPERNAE CONDITOR

New Text

Hominis superne Conditor,
Qui cuncta solus ordinans,
Humum iubes producere
Reptantis et ferae genus:

Et magna rerum corpora,
Dictu iubentis vivida,
Per temporum certas vices
Obtemperare servulis:

Repelle, quod cupidinis
Ciente vi nos impetit,
Aut moribus se sugerit,
Aut actibus se interset.

Da gaudiorum praemia,
 Da gratiarum munera:
 Dissolve litis vincula: 15.
 Astringe pacis foedera.

Praesta, Pater piissime,
 Patrique compar Unice,
 Cum Spiritu Paraclito
 Regnans per omne saeculum. Amen. 20.

Author: St. Gregory the Great (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Friday, at Vespers.

Old Text

Plasmator hominis Deus,
 etc.

5. Qui magna rerum corpora,
 Ut serviant per ordinem,
 Subdens dedisti homini:
 Repelle a servis tuis
 10. Quidquid per immenditiam

15.

20.

29. IAM SOL RECEDIT IGNEUS

New Text

Iam Sol recedit igneus:
Tu lux perennis Unitas,
Nostris, beata Trinitas,
Infunde lumen cordibus.

Te mane laudum carmine,
Te deprecamur vespere;
Digneris ut te supplices
Laudemus inter caelites.

Patri, simulque Filio,
Tibique sancta Spiritus,
Sicut fuit, sit iugiter
Saeclum per omne gloria. Amen.

Old Text

O lux, beata Trinitas,
Et principalis Unitas:
Iam sol recedit igneus,
Infunde lumen cordibus.

5. Te mane laudum carmine,
Te deprecemur vespere:
Te nostra supplex gloria
Per cuncta laudet saecula.

10. Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu Paraclito,
Et nunc, et in perpetuum. Amen.

Author: St. Ambrose.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Saturday, and on the Feast of the Most Holy Trinity, at Vespers.

4. amorem for lumen in new text on Trinity Sunday.

35. CREATOR ALME SIDERUM

New Text

Creator alme siderum,
Aeterna lux credentium,
Iesu Redemptor omnium,
Intende votis supplicum.

Qui daemonis ne fraudibus
Periret orbis, impetu
Amoris actus, languidi
Mundi medela factus es.

Commune qui mundi nefas
Ut expiares; ad crucem
E Virginis sacrario
Intacta prodis victima.

Cuius potestas gloriae,
Nomenque cum primum sonat;
Et caelites et inferi
Tremente curvantur genu.

Te deprecamur ultimae
Magnum diei iudicem,
Armis supernae gratiae
Defende nos ab hostibus.

Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In saeculorum saecula. Amen.

Old Text

Conditor alme siderum,
Aeterna lux credentium,
Christe, Redemptor omnium,
Exaudi preces supplicum.

5. Qui condolens interitu
 Mortis perire saeculum,
 Salvasti mundum languidum,
 Donans reis remedium.

10. Vergente mundi vespere,
 Uti sponsus de thalamo,
 Egressus honestissima
 Virginis Matris clausula:

15. Cuius forti potentiae
 Genu curvantur omnia,
 Caelestia, terrestria
 Nutu fatentur subdita.

20. Te deprecamur, agie,
 Venture iudex saeculi,
 Conserva nos in tempore
 Hostis a telo perfidi.

Laus, honor, virtus, gloria
 Deo Patri, et Filio,
 Sancto simul Paraclito,
 In saeculorum saecula. Amen.

Author: Ambrosian, seventh century.

Meter: iambic dimeter, q.

Use: In Advent, at Vespers.

36. VERBUM SUPERNUM PRODIENS

New Text

Verbum supernum prodiens,
E Patris aeterni sinu
Qui natus orbu subvenis,
Labente cursu temporis:

Illumina nunc pectora,
 Tuoque amore concrema,
Ut cor caduca deserans
Caeli voluptas impleat.

Ut, cum tribunal Iudicis
Dannabit igni noxios,
Et vox amica debitum
Vocabit ad caelum pios.

Non esca flammarum nigros
Volvamur inter turbines,
Vultu Dei sed compotes
Caeli fruamur gaudiis.

Patri simulque Filio,
Tibique sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit iugiter
Saeculum per omne gloria. Amen.

Old Text

Verbum supernum prodiens,
 A Patre olim exiens,
 Qui natus orbi subvenis
 Cursu declivi temporis:

5. Illumina nunc pectora,
 Tuoque amore concrema,
 Audito ut paeconio
 Sint pulsa tandem lubrica.

10. Iudexque cum post aderis
Rimari facta pectoris,
Reddens vicem pro abditis,
Iustisque regnum pro bonis.

15. Non demum arctemur malis
 Pro qualitate criminis;
 Sed cum beatis compotes
 Simus perennes caelibes.

Laus, honor, virtus, gloria,
 Deo Patri, et Filio,
 Sancto simul Paraclito,
 In saeculorum saecula. Amen.

Author: Ambrosian, fifth or sixth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: In Advent, at Matins.

37. EN CLARA VOX REDARGUIT

New Text

En clara vox redarguit
Obscura quaequae personans:
Procul fugentur somnia:
Ab alto Jesus promicat.

Mens iam resurgat torpida,
 Non amplius iacens humi:
 Sidus refulget iam novum,
 Ut tollat omne noxiun.

En Agnus ad nos mittitur
Laxare gratis debitum:
Omnes simul cum lacrimis
Precemur indulgentiam:

Ut, cum secundo fulserit,
Metuque mundum cinxerit,
 Non peo reatu puniat,
 Sed nos pius tunc protegat.

Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In saeculorum saecula. Amen.

Old Text

Vox clara ecce intonat,
 Obscura quaequae increpat:
 Pellantur eminus somnia;
 Ab aethere Christus promicat.

5. Mens iam resurgat torpida,
 Quae sorde exstat saucia;
 Sidus refulget iam novum,
 Ut tollat omne noxiun.

10. E sursum Agnus mittitur
 Laxare gratis debitum:
 Omnes pro indulgentia
 Vocem demus cum lacrimis.

15. Secundo, ut cum fulserit,
 Mundumque horror cinxerit,
 Non pro reatu puniat,
 Sed nos pius tunc protegat.

20. Laus, honor, virtus, gloria
 Deo Patri, et Filio,
 Sancto simul Paraclito,
 In saeculorum saecula. Amen.

Author: Ambrosian, fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: In Advent, at Lauds.

38. IESU REDEMPTOR OMNIUM

New Text

Iesu, Redemptor omnium,
 Quem lucis ante originem
 Parem Paternae gloriae
 Pater supremus edidit.

Tu lumen, et splendor Patris,
 Tu spes perennis omnium,
 Intende quas fundunt preces
 Tui per orbem servuli.

Memento, rerum Conditor,
 Nostri quod olim corporis,
 Sacrata ab alvo Virginis
 Nascendo, formam sumpseris.

Testatur hoc praesens dies,
 Currens per anni circulum,
 Quod solus e sinu Patris
 Mundi salus adveneris.

Hunc astra, tellus, aequora,
 Hunc omne quod caelo subest,
 Salutis Auctorem novae
 Novo salutat cantico.

Et nos, beata quos sacri
 Rigavit unda sanguinis;
 Natalis ob diem tui
 Hymni tributum solvimus.

Iesu, tibi sit gloria,
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, et almo Spiritu
 In sempiterna saecula. Amen.

Author: Ambrosian, sixth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Christmas, at Vespers and Matins.

Old Text

Christe, Redemptor omnium,
 Ex Patre, Patris Unice,
 Solus ante principium
 Natus ineffabiliter.

5. Tu lumen, tu splendor Patris,
 Tu spes perennis omnium:
 Intende, quas fundunt preces
 Tui per orbem famuli.

10. Memento, salutis Auctor,
 Quod nostri quondam corporis,
 Ex illibata Virgine
 Nascendo, formam sumpseris.

15. Sic praesens testatur dies,
 Currens per anni circulum,
 Quod solus a sede Patris
 Mundi salus adveneris.

20. Hunc caelum, terra, hunc mare,
 Hunc omne quod in eis est,
 Austorem adventus tui
 Laudans exultat cantico.

Nos quoque, qui sancto tuo
 Redempti sanguine sumus,
 Ob diem natalis tui
 Hymnum novum concinimus.

25. Gloria tibi, Domine,
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, et Sancto Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen.

1. Dan.: gentium
2. Dan.: De Patre
13. al.: prorsus
22. Dan.: sumus sanguine

39. A SOLIS ORTUS CARDINE

New Text

A solis ortus cardine
Ad usque terrae limitem,
Christum canamus Principem,
Natum Maria Virgine.

Beatus auctor saeculi
Servile corpus induit:
Ut carne carnem liberans,
Ne perderet quos condidit.

Castae Parentis viscera
Caelestis intrat gratia:
Venter Puellae baiulat
Secreta, quae non noverat.

Domus pudici pectoris
Templum repente fit Dei:
Intacta nesciens virum,
Concepit alvo Filium.

Enititur puerpera,
Quem Gabriel praedixerat,
Quem ventre Matris gestiens,
Baptista clausum senserat.

Foeno iacere pertulit:
Praesepe non abhorruit:
Et lacte modico pastus est,
Per quem nec ales esurit.

Gaudet chorus caelestium,
Et angeli canunt Deo;
Palamque fit pastoribus
Pastor, Creator omnium.

Iesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, et almo Spiritu,
In sempiterna saecula. Amen.

Author: Caelius Sedulius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Christmas, at Lauds.

Old Text

Same, except:

5.

10.

15.

Verbo concepit Filium.

Enixa est puerpera,

Quem matris alvo gestiens
20. Clausus Ioannes senserat.

Parvoque lacte pastus est,

25.

Gloria tibi, Domine,

30. Cum Patre, et sancto Spiritu,

41. AUDIT TYRANNUS ANXIUS

New TextOld Text

Audit tyrannus anxius
 Adesse regum Principem,
 Qui nomen Israel regat,
 Teneatque David regiam.

Same, except:

Exclamat amens nuntio: 5.
 Successor instat, pellimur:
 Satelles, i, ferrum rape:
 Perfunde cunas sanguine.

Quid proficit tantum nefas?
 Quid crimen Herodem iuvat? 10.
 Unus tot inter funera
 Impune Christus tollitur.

Iesu, tibi sit gloria,
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, et almo Spiritu
 In sempiterna saecula. Amen.

Gloria tibi, Domine,

15. Cum Patre, et sancto Spiritu

Author: Prudentius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Holy Innocents, at Matins.

9. Dan.: Quo

42. SALVETE FLORES MARTYRUM

New Text

Salvete, flores Martyrum,
 Quos lucis ipso in limine
 Christi insecuror sustulit,
 Ceu turbo nascentes rosas.

Vos prima Christi victimæ,
 Grex immolatorum tener,
 Aram ante ipsam simplices
 Palma et coronis luditis.

Iesu, tibi sit gloria,
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, et almo Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen

Author: Prudentius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Holy Innocents, at Lauds.

Old Text

Same, except:

5.

10.

Gloria tibi, Domine,

Cum Patre, et sancto Spiritu,

46. CRUDELIS HEROES DEUM

New TextOld Text

Crudelis Herodes, Deum
Regem venire quid times?
Non eripit mortalia,
Qui regna dat caelestia.

Hostis Herodes impie,
Christum venire quid times?
etc.

Iabant Magi, quam viderant, . 5.
 Stellam sequentes praeviam:
 Lumen requirunt lumine,
 Deum fatentur munere.

10.

Lavacra puri gurgitis

Caelestis Agnus attigit:
 Peccata, quae non detulit,
 Nos abluendo sustulit.

Novum genus potentiae:
 Aquae rubescunt hydriæ,
 Vinumque iussa fundere, 15.
 Mutavit unda originem.

15.

Iesu, tibi sit gloria,
Qui apparuisti gentibus,
Cum Patre, et almo Spiritu,
In sempiterna saecula. Amen.

Gloria tibi, Domine,
 Qui apparuisti hodie,
 Cum Patre, et sancto Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen.

Author: Caelius Sedulus.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Epiphany, at Vespers.

47. O SOLA MAGNARUM URBIUM

New Text

O sola magnarum urbium
 Maior Bethlem, cui contigit
 Ducem salutis caelitus
 Incorporatum gignere.

Old Text

Same, except:

Quem stella, quae solis rotam 5.
 Vincit decore ac lumine,
 Venisse terris nuntiat
 Cum carne terrestri Deum.

Videre postquam illum Magi,
 Eoa promunt munera: 10.
 Stratique votis offerunt
 Thus, myrrham et aurum regium.

Regem Deumque annuntiant
 Thesaurus, et fragrans odor
 Thuris Sabaei, ac myrrheus 15.
 Pulvis sepulchrum praedocet.

Iesu, tibi sit gloria,
 Qui apparuisti gentibus,
 Cum Patre, et almo Spiritu
 In sempiterna saecula. Amen.

Gloria tibi, Domine,
 Qui apparuisti hodie,
 Cum Patre, et sancto Spiritu,
 20. In sempiterna saecula. Amen.

Author: Prudentius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Epiphany, at Lauds.

48. AUDI BENIGNE CONDITOR

New TextOld Text

Audi benigne Conditor,
 Nostras preces cum fletibus,
 In hoc sacro ieunio
 Fusas quadrigenario.

Same, except:

Scrutator alme cordium,
 Infirma tu scis virium:
 Ad te reversis exhibe
 Remissionis gratiam.

5.

Multum quidem peccavimus,
 Sed parce confitentibus:
 Ad nominis laudem tui
 Confer medelam languidis.

10.

Ad laudem tui nominis

Concede nostrum conteri
Corpus per abstinentiam;
Culpae ut relinquant pabulum
Ieiuna corda criminum.

15/

Sic corpus extra conteri
 Dona per abstinentiam;
 Ieiunet ut mens sobria
 A labe prorsus criminum.

Praesta beata Trinitas,
 Concede simplex Unitas;
 Ut fructuosa sint tuis
 Ieiuniorum munera. Amen.

20.

Author: St. Gregory the Great.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: In Lent, at Vespers.

49. EX MORE DOCTI MYSTICO

New TextOld Text

Ex more docti mystico
 Servemus hoc ieunium,
 Deno dierum circulo
 Ducto quater notissimo.

Same, except:

Lex et prophetae primitus
 Hoc praestulerunt, postmodum
 Christus sacravit, omnium
 Rex atque factor temporum.

5.

Utamur ergo parcius
 Verbis, cibis et potibus
 Somno, ioccis, et arctius
 Perstemus in custodia.

10.

Vitemus autem noxia,
 Quae subruunt mentes vagas:
 Nullumque demus callidi
 Hostis locum tyrannidi.
 Flectamus iram vindicem,
Ploremus ante iudicem,
Clamemus ore supplici,
 Dicamus omnes cernui:

15.

Vitemus autem pessima,

Dicamus omnes cernui,
 Clamemus atque singuli
Ploremus ante iudicem,
 Flectamus iram vindicem:

Nostris malis offendimus
 Tuam, Deus, clementiam:
 Effunde nobis desuper,
 Remissor, indulgentiam.

20.

Memento quod sumus tui,
 Licet caduci, plasmatis:
 Ne des honorem nominis
 Tui, precamur, alteri.

25.

Laxa malum quod fecimus,
 Auge bonum quod poscimus:
 Placere quo tandem tibi
 Possimus hic, et perpetim.

30.

Praesta beata Trinitas,
 Concede simplex Unitas,
 Ut fructuosa sint tuis
 Ieiuniorum munera. Amen.

35.

Author: Ascribed to St. Gregory the Great.

Meter: Iambic dimeter, q.
 Use: In Lent, at Matins.

15. Dan.: callido hosti
 29. Dan.: gessimus

50. O SOL SALUTIS INTIMIS

New Text

O Sol salutis, intimis
Iesu refulge mentibus,
Dum nocte pulsa gratior
Orbi dies renascitur.

Dans tempus acceptabile,
Da lacrimarum rivulis
Lavare cordis victimam,
Quam laeta adurat caritas.

Quo fonte manavit nefas,
Fluent perennes lacrimae,
Si virga poenitentiae
Cordis rigorem conterat.

Dies venit, dies tua,
In qua reflorent omnia:
Laetemur et nos in viam
Tua reducti dextera.

Te prona mandi machina
Clemens adoret Trinitas,
Et nos novi per gratiam
Novum canamus canticum. Amen.

Old Text

Iam, Christe, Sol iustitiae,
Mentis diescant tenebrae,
Virtutum ut lux redeat,
Terris diem cum reparas.

5. Dans tempus acceptabile,
Et poenitens cor tribue:
Convertat ut benignitas,
Quos longa suffert pietas.

10. Quiddamque poenitentiae
Da ferre, quamvis gravium,
Maiore tuo munere,
Quo demptio fit criminum.

15. Dies venit, dies tua,
In qua reflorent omnia:
Laetemur in hac ad tuam
Per hanc reducti gratiam.

20. Te rerum universitas,
Clemens, adoret, Trinitas,
Et nos novi per veniam
Novum canamus canticum. Amen

Author: Ambrosian, sixth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: In Lent, at Lauds.

15-16. al.: ut tuae...gratiae

51. VEXILLA REGIS PRODEUNT

New Text

Vexilla Regis prodeunt:
 Fulget Crucis mysterium,
Qua vita mprtem pertulit,
Et morte vitam protulit.

Quae vulnerata lanceae
Mucrone diro criminum
Ut nos lavaret sordibus,
Manavit unda et sanguine.

Impleta sunt quae concinit
 David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit a ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
 Ornata Regis purpura,
 Electa digno stipite
Tam sancta membra tangere.

Beata cuius brachiis
 Pretium pependit saeculi,
 Statera facta corporis,
Tulitque praedam tartari.

O Crux ave, spes unica,
Paschale quae fers gaudium.
Piis adauge gratiam,
Reisque dele crimina.*

Te, fons salutis, Trinitas,
Collaudet omnis spiritus:
Quibus Crucis victoriam
Largiris, adde praemium. Amen.

Old Text

Same, except:

Quo carne carnis Conditor
 Suspensus est patibulo.

5. Quo vulneratus insuper
 Mucrone diro lanceae,
 Ut nos lavaret crimine,

10. Dicens in nationibus:

15.

20. Praedamque tulit tartari.

In hoc Paschali tempore
 Auge piis iustitiam,
 Reisque dona veniam.*

25. Gloria tibi Domine,
 Qui surrexisti a mortuis:
 Cum Patre et sancto Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen.

* In Passion Time this stanza is the same, except for the second line:

Hoc Passionis tempore

Hoc Passionis tempore

Author: Venantius Fortunatus

In Passion Time the old doxology is:

Meter: Iambic simeter, q.

Te summa Deus Trinitas,

Use: The Feast of the Finding of
 the Holy Cross, etc., at
 Vespers.

Collaudet omnes spiritus:
 Quos per Crucis mysterium
 Salvas, rege per saecula. Amen.

52. **PANGE LINGUA GLORIOSI LAUREAM**New Text

Pange lingua gloriosi
Lauream certaminis,
Et super Crucis tropaeo
Dic triumphum nobilem
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.

De parentis protoplasti
Fraude Factor condolens,
Quando pomi noxialis
In necem morsu ruit:
Ipse lignum tunc notavit,
Damna ligni ut solveret.

Hoc opus nostrae salutis
Ordo depoposcerat;
Multiformis proditoris
Ars ut artem falleret
Et medelam ferret inde
Hostis unde laeserat.

Quando venit ergo sacri
Plenitudo temporis,
Missus est ab arce Patris
Natus, orbis Conditor;
Atque ventre virginali
Carne amictus prodiit.

Vagit infans inter arcta
Conditus praesepia:
Membra pannis involuta
Virgo Mater alligat:
Et Dei manus pedesque
Stricta cingit fascia.

Sempiterna sit Beatae
Trinitatem gloria,
Aequa Patri, Filioque;
Par decus Paraclito:
Uniusq[ue] Trinique nomen
Laudet universitas. Amen.

Author: Venantius Fortunatus.

Meter: Trochaic tetrameter catalectic, q. 31. BM: usquequaque

Use: The Feast of the Finding of the Holy Cross, etc., at Matins.

Old Text

Same, except:
Proelium certaminis,
Et super Crucis tropaeum
Dic triumphum nobilem

5.

10. Morte morsu corruit:

15.

20.

Caro factus prodiit.

25.

30. Et manus, pedesque, et crura
, Stricta cingit fascia.

35. Gloria, et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una Patri, Filioque,
Inclyto Paraclito:
Cui laus est et potestas,
Per immensa saecula. Amen.

3. al.: tropaeo

53. LUSTRA SEX QUI IAM PEREGIT

New Text

Lustra sex qui iam peregit,
Tempus implens corporis,
Sponte libera Redemptor
Passioni deditus
Agnus in Crucis levatur
Immolandus stipite.

Felle potus ecce languet:
Spina, clavi, lancea
Mite corpus perforarunt:
Unda manat, et cruar:
Terra, pontus, astra, mundus,
Quo lavantur flumine!

Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Silva talem nulla profert:
Fronde, flore, germine:
Dulce ferrum, dulce lignum,
Dulce pondus sustinent.

Flecte ramos, arbor alta,
Tensa laxa viscera,
Et rigor lentescat ille,
Quam dedit nativitas;
Et superni membra Regis
Tende miti stipite.

Sola digna tu fuisti
Ferre mundi victimam
Atque protum praeparare
Arca mundo naufrago,
Quam sacer cruar perunxit,
Fusus Agni corpore.

Doxology as in 52.

Author: Venantius Fortunatus

Meter: Trochaic tetrameter catalectic, q.

Use: The Feast of the Finding of the Holy Cross, etc.

Old Text

Lustris sex qui iam peractis,
Tempus implens corporis,
Se volente natus ad hoc
Passioni deditus,
5. Agnus in Cruce levatur
Immolandus stipite.

Hic acetum, fel, arundo,
Sputa, clavi, lancea,
Mite corpus perforatur,
10. Sanguis, unda profluit,
Terra, pontus, astra, mundus,
Quo lavantur flumine!

Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine:
Dulce lignum, dulces clavos,
Dulce pondus sustinet.

Flecte ramos, arbor alta,
20. Tensa laxa viscera,
Et rigor lentescat ille,
Quem dedit nativitas;
Ut superni membra Regis
Miti tendas stipite.

Sola digna tu fuisti
Ferre saecli pretium:
Atque portum praeparare
Nauta mundo naufrago
Quam sacer cruar perunxit,
Fusus Agni corpore.

1. al.: Lustra...peracta

60. AD REGIAS AGNI DAPES

New Text

Ad regias Agni dapes
Stolis amicti candidis
Post transitum maris rubri
Christo canamus principi.

Divina cuius caritas
Sacrum propinat sanguinem,
Almique membra corporis
Amor sacerdos immolat.

Sparsum cruentum postibus
Vastator horret Angelus:
Fugitque divisum mare:
Merguntur hostes fluctibus.

Iam Pascha nostrum Christus est,
Paschalis idem victima,
Et pura puris mentibus
Sinceritatis axyma.

O vera caeli victima,
Subjecta cui sunt tartara:
Soluta mortis vincula,
Recepta vitae praemia.

Victor subactis inferis
Trophaea Christus explicat,
Caeloque aperto, subditum
Regem tenebrarum trahit.

Ut sis perenne mentibus
Paschale Iesu gaudium;
A morte dira criminum
Vitae renatos libera.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paracrito,
In sempiterna saecula. Amen.

Author: Ambrosian, seventh century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: During Paschal Time, at Vespers.

Old Text

Ad cenam Agni providi,
Et stolis albis candidi,
Post transitum maris rubri
Christum canamus principi.

5. Cuius corpus sanctissimum,
In ara crucis torridum,
Cruore eius roseo,
Gustando vivimus Deo.

10. Protecti Paschae vespere
A devastante Angelo,
Erepti de durissimi
Pharaonis imperio.

15. Iam Pascha nostrum Christus est,
Qui immolatus Agnus est:
Sinceritatis axyma,
Caro eius oblata est.

20. O vere digna hostia
Per quam fracta sunt tartara:
Redempta plebs captivata,
Redditta vitae praemia.

Cum surgit Christus tumulo,
Victor reddit de baratro,
Tyrranum trudens vinculo,
Et reserans paradisum.

25. Quaesumus auctor omnium,
In hoc Paschali gaudio,
Ab omni mortis impetu,
Tuum defende populum.

30. Gloria tibi Domine
Qui surrexisti a mortuis:
Cum Patre, et Sancto Spiritu,
In sempiterna saecula. Amen.

61. REX SEMPITERE CAELITUM

New Text

Rex sempiterne caelitum,
Merum Creator omnium,
Aequalis ante saecula
Semper Parenti Filius.

Nascente ^d qui muno Faber
Imaginem vultus tui
Tradans Adamo, nobilem
Limo iugasti spiritum.

Cum livor et fraus daemonis
Foedasset humanum genus:
Tu carne amictus, perditam
Formam reformas Artifex.

Qui natus olim e Virgine,
Nunc e sepulchro nasceris
Tecumque nos a mortuis
Iubes sepultos surgere.

Qui Pastor aeternus gregem
Aqua lavas baptismatis:
Haec est lavacrum mentium;
Haec est sepulchrum criminum.

Nobis diu qui debitas
Redemptor affixus Crucis,
Nostrae dedisti prodigus
Pretium salutis sanguinem.

Old Text

Rex sempiterne Domine,
Rerum Creator omnium,
Qui eras ante saecula
Semper cum Patre Filius.

5. Qui mundi in primordio
Adam plasmasti hominem,
Cui tuae imagini
Vultum dedisti similem.

10. Quem diabolus deceperat,
Hostis humani generis:
Cuius tu formam corporis
Assumere dignatus es.

15. Ut hominem redimeres,
Quem ante iam plasmaveres:
Et nos Deo coniungeres,
Per carnis contubernium.

20. Quem editum ex virgine
Pavescit omnis anima:
Per quem et nos resurgere
Devota mente credimus.

Qui crucem propter hominem
Suscipere dignatus es:
Dedisti tuum sanguinem
Nostrae salutis pretium.

The last two quatrains as in 60.

Author: Ambrosian, sixth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Low Sunday until Ascension, at Matins.

1. Dan.: Rex aeterne, Domine

7. Dan.: imaginis

Both Dan.: and the BM have another stanza between
 vv. 20 and 21.

62. AURORA CAELUM PURPURAT

New Text

Aurora caelum purpurat
 Aether resultat laudibus,
 Mundus triumphans iubilat,
 Horrens avernus infremtit.

Rex ille dum fortissimus
 De mortis inferno specu
 Patrum senatum liberum
 Educt ad vitae iubar.

Cuius sepulchrum plurimo
 Custode signabat lapis,
 Victor triumphat, et suo
 Mortem sepulchro funerat.

Sat funeri, sat lacrimis,
 Sat est datum doloribus:
 Surrexit extinctor necis,
 Clamat coruscans Angelus.

Old Text

Aurora lucis rutilat,
 Caelum laudibus intonat:
 Mundus exultans iubilat,
 Clemens infernus ululat.

5. Cum rex ille fortissimus
 Mortis confractis viribus
 Pede conculcans tartara,
 Solvit a pena miseros.

20. Ille qui clausus lapide,
 Custoditur sub milite:
 Triumphans pompa nobili,
 Victor surgit de funere.

Solutis iam gemitibus,
 Et inferni doloribus:
 Quia surrexit Dominus,
 Resplendens clamat Angelus.

The last two quatrains as in 60.

Author: Ambrosian, fourth or fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Low Sunday until Ascension, at Lauds.

63. TRISTES ERANT APOSTOLI

New Text

Tristes erant Apostoli
De Christi acerbo funere,
Quem morte crudelissimi
Servi necarent impii.

Sermone verax Angelus
Mulieribus praedixerat:
Mox ore Christus gaudium
Gregi feret fidelium.

Ad anxios Apostolos
currunt statim dum nuntiae,
Illae micantis obvia
Christi tenent vestigia.

Galilaeae ad alta montium
Se conferunt Apostoli,
Iesuque, voti compotes,
Almo beantur lumine.

Old Text

Tristes erant Apostoli
 De nece sui Domini:
 Quem poena mortis crudeli
 Servi damnarunt impii.

5. Sermone blando Angelus
Praedixit mulieribus,
In Galilaea Dominus
Videndus est quantocius.

10. Illae dum pergunt concite
 Apostolis hoc dicere:
 Videntes eum vivere
 Osculantur pedes Domini.

15. Quo agnito Discipuli
 In Galilasam propere
 Pergunt videre faciem
 Desideratam Domini.

The last two quatrains as in in 60.

Author: Ambrosian, fourth or fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of Apostles and Evangelists in Paschal Time, at Vespers.

For the doxology after Ascension, cf. 66.

3. BM: Quem morte crudelissima

12. BM: Christi tenent vestigia

The fourth stanza is not in some editions of the BR.

64. PASCHALE MUNDO GAUDIUM

New Text

Paschale mundo gaudium
Sol nuntiat formosior,
Cum luce fulgentem nova
Iesum vident Apostoli.

In carne Christi vulnera
Micare tamquam sidera
Mirantur, et quidquid vident
Testes fideles praedicant.

Rex Christe clementissime,
Tu corda nostra posside,
Ut lingua grates debitas
Tuo rependat nomini.

Old Text

Claro Paschali gaudio
 Sol mundo nitet radio:
 Cum Christum iam Apostoli
 Visu cernunt corporeo.

- 5. Ostensa sibi vulnera
 In Christi carne fulgida:
 Resurrexisse Dominum
 Voce fatentur publica.
- 10. Rex Christe clementissime,
 Tu corda nostra posside,
 Ut tibi laudes debitas
 Reddamus omni tempore.

The last two quatrains as in 60.

Author: Ambrosian, fourth or fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of Apostles and Evangelists in Paschal Time, at Lauds.

65. SALUTIS HUMANAESATOR

New Text

Salutis humanae Sator,
Iesu, voluptas cordium,
Orbis redempti Conditor,
Et casta lux amantium;

Qua victus es clementia,
Ut nostra ferres crima?
Mortem subires innocens,
A morte nos ut tolleret?

Perrumpis infernum chaos;
Vinctis catenas detrahis;
Victor triumpho nobili
Ad dexteram Patris sedes.

Te cogat indulgentia,
Ut damna nostra sarcias
Tuique vultus compotes
Dites beato lumine.

Tedux ad astra, et semita,
Sis meta nostris cordibus,
Sis lacrimarum gaudium,
Sis dulce vitae praemium. Amen. 20.

Old Text

Iesu nostra redemptio,
Amor, et desiderium:
Deus Creator omnium
Homo in fine temporum.

5. Quae te vicit clementia
Ut ferres nostra crima,
Crudelem mortem patiens:
Ut nos a morte tolleres?

10. Infernī claustra penetrans,
Tuos captivos redimens:
Victor triumphi nobili,
Ad dexteram Patris residens.

15. Ipsa te cogat pietas,
Ut mala nostra superes
Parcendo, et voti compotes,
Nos tuo vultu saties.

Tu esto nostrum gaudium,
Qui es futurus praemium:
Sit nostra in te gloria,
Per cuncta semper saecula. Amen.

Author: Ambrosian, seventh or eighth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Ascension until Pentecost, at Vespers.

66. AETERNE REX ALTISSIME

New Text

Aeterne Rex altissime,
Redemptor et fidelium,
Cui mors perempta detulit
Summae triumphum gloriae.

Ascendis orbes siderum,
Quo te vocabat saelitus
Collata, non humanitus
Rerum potestas omnium.

Ut trina rerum machina,
Caelestium, terrestrium,
Et inferorum condita,
Flectat genu iam subdita.

Tremunt videntes Angeli
Versam vicem mortalium:
Peccat caro, mundat caro,
Regnat Deus Dei caro.

Sis ipse nostrum gaudium,
Manens Olympo praemium
Mundi regis qui fabricam,
Mundana vincens gaudia.

Hinc te precantes quaesumus,
Ignoisce culpis omnibus,
Et corda sursum subleva
Ad te superna gratia.

Ut cum repente caeperis
Clarere nube iudicis,
Poenas repellas debitas,
Reddas coronas perditas.

Iesu tibi sit gloria,
Qui victor in caelum redis,
Cum Patre, et almo Spiritu
In sempiterna saecula. Amen.

Author: Ambrosian, fifth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Ascension until Pentecost, at Matins.

Old Text

Same, except:

Quo mors soluta deperit
Datur triumphum gratiae.

5. Scandes tribunal dexteræ,
Patris, potestas omnium,
Collata Iesu caelitus
Quæ non erat humanitus.

10.

15. Culpat caro, purgat caro,

Tu esto nostrum gaudium,
Manens Olympo praeditum,

20.

25.

Gloria tibi Domine,
30. Qui scandis super sidera,
Cum Patre, et Sancto Spiritu,

68. VENI CREATOR SPIRITUS

New TextOld Text

Veni Creator Spiritus,
 Mentes tuorum visita,
 Imple superna gratia,
 Quae tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus,
Altissimè donum Dei,
 Fons vivus, ignis, caritas,
 Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus Paternae dexteræ,
 Tu rite promissum Patris,
 Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus:
 Infunde amorem cordibus:
 Infirma nostri corporis
 Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
 Pacemque dones protinus:
 Ductore sic te prævio,
 Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
 Noscamus atque Filium;
Teque utriusque Spiritum
 Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio qui a mortuis
 Surrexit, ac Paraclito,
 In saeculorum saecula. Amen.

Author: Rabanus Maurus (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Pentecost, at Vespers, and Terce.

Same, except:

5. Qui Paraclitus diceris,
 Donum Dei altissimè,

10. Dexteræ Dei tu digitus,

15.

20.

Te utriusque Spiritum

25. Gloria Patri Domino,
 Natoque qui a mortuis

69. IAM CHRISTUS ASTRA ASCENDERAT

New TextOld Text

Iam Christus astra ascenderat,
 Reversus unde venerat,
Patris munendum munere
Sanctum daturus Spiritum.

Same, except:

Promissum Patris munere

Solemnis urgebat dies,
 Quo mystico septemplici
 Orbis volutus septies,
 Signat beata tempora.

5.

Cum lucis hora tertia
 Repente mundus intonat,
Apostolis orantibus
Deum venire nuntiat.

10.

Orantibus Apostolis,
 Deum venisse nuntiat.

De Patris ergo lumine
 Decorus ignis almus est,
 Qui fida Christi pectora
 Calore Verbi compleat.

15.

Impleta gaudente viscera,
 Aflata sancto Spiritu,
 Vocesque diversas sonant,
 Fantur Dei magnalia.

20.

Notique cunctis gentibus,
Graecis, Latinis, barbaris,
Simulque demirantibus,
Linguis loquuntur omnium.

Ex omni gente cogniti,

Cunctisque admirantibus,

Iudea tunc incredula,
 Vesana torvo spiritu,
Madere musto sobrios
Christi fideles increpat.

25.

Ructare musti crapulam,
 Alumnos Christi concrepat.

Sed editis miraculis
Occurrit et docet Petrus,
Falsum profari perfidos,
Loele teste comprobans.

30.

Sed signis et virtutibus

Falsa profari perfidos,

Doxology as in 68.

Author: Ambrosian, fourth century.

2. Dan.: regressus

11. Dan.: Apostolis orantibus

18. Dan.: sancto lumine

19. Dan.: Voces diversas intonant

BM: Voces diversae consonant.

Meter: Iambic dimeter, q.

70. BEATA NOBIS GAUDIA

New TextOld Text

Beata nobis gaudia
 Anni reduxit orbita,
 Cum Spiritus Paraclitus
Illapsus est Apostolis.

Same, except:
 Effulsit in discipulis.

Ignis vibrante lumine
 Linguae figuram detulit,
 Verbis ut essent proflui,
 Et caritate fervidi.

5.

Linguis loquuntur omnium,
 Turbae pavent gentilium:
 Musto madere deputant,
 Quos Spiritus repleverat.

10.

Patrata sunt haec mystice,
 Paschae peracto tempore,
 Sacro dierum circulo,
 Quà lege fit remissio.

15. Sacro dierum numero,

Te nunc Deus piissime
 Vultu precamur cernuo,
 Illapsa nobis caelitus
 Largire dona Spiritus.

20.

Dudum sacrata pectora
 Tua replesti gratia:
 Dimitte nostra crimina,
 Et da quieta tempora.

Doxology as in 68.

Author: St. Hilary of Poitiers (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Pentecost, at Lauds.

23. Dan.: Dimitte nunc peccamina,

72. SUMMAE PARENTS CLEMENTIAE

New Text

Summae Parens clementiae,
 Mundi regis qui machinam,
Unius et substantiae,
Trinusque personis Deus,

Da dexteram surgentibus,
 Exsurgat ut mens sobria,
 Flagrans et in laudem Dei
 Grates rependat debitas.

Deo Patri sit gloria,
Natoque Patris unico,
Cum Spiritu Paraclito,
In sempiterna saecula, Amen.

Old Text

Summae Deus clementiae,
 Mundique factor machinae,
 Unus potentialiter,
 Trinusque personaliter.

5. Da dexteram surgentibus,
 Exsurgat ut mens sobria,
 Flagrans et in laudem Dei
 Grates pependat debitus.

10. Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito
 Et nunc et in perpetuum. Amen.

Author: Ambrosian (the first stanza of # 21, and the second stanza of # 20).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Most Holy Trinity, at Matins.

The BM has a different doxology:

Gloria Patri Domino,
 Gloria Unigenito,
 Una cum Sancto Spiritu
 In sempiterna saecula. Amen.

76. PANGE LINGUA GLORIOSI CORPORIS

New TextOld Text

Pange lingua gloriosi
 Corporis mysterium,
 Sanguinisque pretiosi,
 Quem in mundi pretium
 Fructus ventris generosi,
 Rex effudit Gentium.

Same.

5.

Nobis datus, nobis natus
 Ex intacta Virgine,
 Et in mundo conversatus,
 Sparso verba semine,
 Sui moras incolatus
 Miro clausit ordine.

10.

In supremae nocte cenae,
 Recumbens cum fratribus
 Observata lege plene
 Cibis in legalibus,
 Cibum turbae duodenae
 Se dat suis manibus.

15.

Verbum caro, panem verum
 Verbo carnem efficit:
 Fitque sanguis Christi merum,
 Etsi sensus deficit,
 Ad firmandum cor sincerum
 Sola fides sufficit.

20.

Tantum ergo Sacramentum
 Veneremur cernui:
 Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui:
 Praestet fides supplementum
 Sensuum defectui.

25.

30.

Genitori, Genitoque
 Laus et iubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit et benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

35.

Author: St. Thomas Aquinas.

Meter: Trochaic tetrameter, catalectic, a.

Use: The Feast of Corpus Christi, at Vespers.

77. SACRIS SOLEMNIIS IUNCTA SINT GAUDIA

New Text

Sacris solemniis iuncta sint gaudia,
 Et ex praecordiis sonent paeconia;
 Recedant vetera, nova sint omnia,
 Corda, voces, et opera.

Noctis recolitur cena novissima, 5.
 Qua Christus creditur agnum et azyma
 Dedisse fratribus, iuxta legitima
 Priscis indulta patribus.

Post agnum typicum, expletis epulis,
 Corpus Dominicum datum discipulis, 10.
 Sic totum omnibus, quod totum singulis,
 Eius fatemur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum,
 Dedit et tristibus sanguinis poculum,
 Dicens: accipite quod trado vasculum, 15.
 Omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium istud instituit,
 Cuius officium committi coluit
 Solis presbyteris, quibus sic congruit,
 Ut sumant, et dent ceteris. 20.

Panis angelicus fit panis hominum;
 Dat panis caelicus figuris terminum:
 Or res mirabilis, manducat Dominum
 Pauper, servus, et humilis.

Te trina Deitas unaque poscimus. 25.
 Sic nos tu visita, sicut to colimus:
 Per tuas semitas duc nos quo tendimus,
 Ad lucem, quam inhabitas. Amen.

Author: St. Thomas Aquinas.

Meter: Asclepiadic and Glyconic, 8.

Use: The Feast of Corpus Christi, at Matins.

Old Text

Same.

78. VERBUM SUPERNUM PRODIENS

New TextOld Text

Verbum supernum prodiens,
 Nec Patris linquens dexteram,
 Ad opus suum exiens,
 Venit ad vitae vesperam.

In mortem a discipulo
 Suis tradendus aemulis,
 Prius in vitae ferculo
 Se tradidit discipulis.

Quibus sub bina specie
 Carnem dedit et sanguinem; 10.
 Ut duplicitis substantiae
 Totum cibaret hominem.

Se nascens dedit socium,
 Convescens in edulium,
 Se moriens in pretium, 15.
 Se regnang dat in praemium.

O salutaris Hostia,
 Quae caeli pandis ostium,
 Bella premunt hostilia,
 Da robur, fer auxilium. 20.

Uni trinoque Domino,
 Sit sempiterna gloria:
 Qui vitam sine termino
 Nobis donet in patria. Amen.

Author: St. Thomas Aquinas.

Meter: Iambic dimeter, a.

Use: The Feast of Corpus Christi, at Lauds.

89. QUODCUMQUE IN ORBE NEXIBUS REVINXERIS

New TextOld Text

Quodcumque in orbe nexibus re-
vinxeris,
Erit revinctum Petre in arce
siderum:
Et quod resolvit hic potestas
tradita,
Erit solutum caeli in alto ver-
tice:
In fine mundi iudicabis saeculum. 5.

Quodcumque vinclis super terram
strinxeris,
Erit in astris religatum fortiter:
Et quod resolvis in terris arbitrio,
Erit solutum super caeli radium,
In fine mundi iudex eris saecli.

Patri perenne sit per aevum gloria:
Tibique laudes concinamus inclytas,
Aeterne Nata; sit superne Spiritus,
Honor tibi, decusque: sancta iugiter
Laudetur omne Trinitas per sae-
culum. Amen

Gloria Deo per immensum saecula,
Sit tibi Nata decus, et imperium,
Honor, potestas, Sanctoque Spiritui,
Sit Trinitati salus individua,
20. Per infinita saeculorum saecula. Amen.

Author: St. Paulinus (?).

tr

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Feast of St. Peter, at Vespers.

6. BM: Gloria Patri per

New TextOld Text

Beate Pastor Petre, clemens accipe
Voces precantum, criminumque vin-
cula

Iam bone Pastor Petre clemens accipe
 Vota precantum, et peccati vincula

Verbo resolve, cui~~t~~ potestas bra-
dita

Resolve, tibi potestate tradita,

Aperire terris caelum, aperta clau-
dere.

Qua cunctis caelum verbo claudis,
 aperis.

Egregie Doctor Paule, mores intrae, 5.
Et nostra tecum pectora in caelum
trahe;

Doctor egregie Paule mores instrue,
 Et mente polum nos transferre satage:

Velata dum meridæm cernat fides,
Et solis instar sola regnet car-
itas.

Donec perfectum largiatur plenius,
 Evacuato quod ex parte gerimus.

Sit Trinitati sempiterna gloria
 Honor, potestas atque iubilatio 10.
 In unitate, quae gubernat omnia,
 Per universa aeternitatis saecula.
 Amen.

Sit Trinitati salus individua,
 Honor, potestas atque iubilatio,
 In unitate cui manet imperium:
 Ex tunc, et modo, per aeterna saecula.
 Amen.

Author: Elpis (?).

tr

Meter: Iambic ~~h~~imeter, q.

Use: The Feast of St. Peter and Paul.

The first stanza is used alone on feasts of St. Peter, and the second alone on feasts of St. Paul.

9. BM: Dan.: sempiterna gloria.

113. UT QUEANT LAXIS RESONARE FIBRIS

New TextOld Text

Ut queant laxis resonare fibris Same, except:
 Mira gestorum famuli tuorum,
 Solve polluti labii reatum,
 Sancte Ioannes.

Nuntius celse veniens Olympo, 5.
 Te patri magnum fore nasciturum,
 Nomen, et vitae seriem gerendae
 Ordine promit.

Ille promissi dubius superni,
 Perdidit promptae modulos loquela: 10.
 Sed reformasti genitus peremptae
 Organa vocis.

Ventrис obtruso recubans cubili,
 Senseras Regem thalamо manentem:
 Hinc parens, nati meritis, uterque 15.
 Abdita pandit.

Sit decus Patri, genitaeque Proli, Gloria Patri, genitaeque proli,
Et tibi, compar utriusque virtus, Et tibi, compar utriusque semper,
Spiritus semper, Deus unus omni Spiritus alme, Deus unus, omni
Temporis aevo. Amen 20. Tempore saecli. Amen

Author: Paul the Deacon,

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: The Feast of the Nativity of St. Joh the Baptist, at Vespers.

114. ANTRA DESERTI TENERIS SUB ANNIS

New TextOld Text

Antra deserti, teneris sub annis,
 Civium turmas fugiens, petisti,
 Ne levi posses maculare vitam
Crimine linguae

Same, except:

Ne levi saltem maculare vitam
 Famine posses.

Praebuit durum tegumen camelus 5.
 Artubus sacris, strophium bidentes;
 Cui latex haustum, sociata pastum
 Mella locustis.

Ceteri tantum cecinere Vatum
 Corde Praesago iubar affuturum: 10.
 Tu quidem mundi scelus auferentem
 Indice prodis.

Non fuit vasti spatium per orbis
 Sanctior quisquam genitus Ioanne,
 Qui nefas saecli meruit lavantem 15.
 Tingere lymphis.

Doxology as in 113.

Author: Paul the Deacon.

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: The Feast of the Nativity of St. John the Baptist, at Matins.

115. O NIMIS FELIX MERITIQUE CELSI

New TextOld Text

O nimis felix, meritique celsi.
 Nesciens labem nivei pudoris,
Praepotens martyr, nemorumque cultor, Praepotens martyr, eremique cultor,
 Maxime vatum.

Serta ter denis alios coronant 5.
 Aucta clementis, duplicat quosdam,
Trina te fructu cumumata centum
Nexibus ornant.

Same, except:
Trina centeno cumulata fructu
Te sacer ornant.

Nunc potens nostri meritis opimis
 Pectoris duros lapides revelle 10.
Asperum plans iter, et reflexos
Dirige calles.

Ut pius mundi Sator et Redemptor
Mentibus culpae sine labe puris 15.
Rite dignetur veniens beatos
Ponere gressus.

Mentibus pulsa livione puris,
 Rite dignetur veniens sacratos
 Ponere gressus.

Laudibus cives celebrent superni
 Te, Deus simplex pariterque trine,
 Suplices et nos veniam precamur:
Parce redemptis. Amen. 20.

Laudibus sives celebrating superni,

Author: Paul the Deacon.

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: The Feast of the Nativity of St. John the Baptist, at Lauds.

3. BM: nemorumque

116. DECORA LUX AETERNITATIS AUREAM

New TextOld Text

Decora lux aeternitatis auream Aurea lux, et decore roseo
Diem beatis irgigavit ignibus Lux lucis omne pefudisti saeculum,
Apostolorum quae coronat Principes, Decorans caelos inclyto martyrio,
Reisque in astra liberam pandit viam. Hac sacra die, quae dat reis veniam.

Mundi Magister atque caeli Ianitor, 5. Ianitor caeli doctor orbis pariter,
Romae parentes arbitrique gentium, Iudices saecli vera mundi lumina:
Per ensis ille, hic per crucis vicit Per crucem alter, alter ense triumphans,
necem

Vitae senatum laureati possident. Vitas senatum paureati possident.

0 Roma felix, quae duorum principum 0 felix Roma, quae tantorum principum
Es consecrata gloriose sanguine! 10. Es purpurata pretioso sanguine
Horum cruento purpurata ceteras Non laude tua, sed ipsorum meritis,
Excellis orbis una pulchritudinem. Excellis omnem mundi pulchritudinem.

Sit Trinitati sempiterna gloria,
Honor, potestas atque iubilatio,
In unitate, quae gubernat omnia, 15. In unitate, cui manet imperium,
Per universa saeculorum saecula. Ex tunc, et modo, per aeterna saecula.
Amen.

Amen.

Author: Elpis (?).

Meter: Iambic trimeter, q.

Use; The Feast of SS. Peter and Paul, at Vespers.

125. PATER SUPERNI LUMINIS

New Text

Pater superni luminis,
 Cum Magdalenam respicis,
 Flammas amoris excitas.
 Geluque solvis pectoris.

Amore currit saucia
 Pedes beatos ungere,
 Lavare fletu, tergere
 Comis, et ore lambere.

Astare non timet cruci,
 Sepulchro inhaeret unxia,
 Truces nec horret milites:
 Pellit timorem caritas.

O vera Christi caritas,
 Tu nostra purga crima,
 Tu corda reple gratia,
 Tu redde caeli praemia.

Patri, simulque Filio,
 Tibique, Sancte Spiritus,
 Sicut fuit, sit iugiter
 Saeculum per omne gloria. Amen

Old Text

Lauda Mater Ecclesia,
 Lauda Christi clementiam:
 Qui septem purgat vitia,
 Per septiformem gratiam.

5. Maria soror Lazari,
 Quae tot commisit crimina,
 Ab ipsa fauce tartari,
 Redit ad vitae limina.

10. Post fluxae carnis scandala,
 Fit ex lebete phiala:
 In vas translata gloriae,
 De vase contumeliae.

15. Aegra currit ad medicum,
 Vas ferens aromaticum:
 Et a morbo multiplici,
 Verbo curatur medici.

20. Surgentem cum victoria
 Iesum videt ab inferis:
 Prima meretur gaudia,
 Quae plus ardebat ceteris.

Uni Deo sit gloria,
 Pro multiformi gratia:
 Qui culpas et supplicia
 Remittit, et dat praemia. Amen.

Author: St. Robert Bellarmine.

Author: St. Odo of Cluny.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of St. Mary Magdalene, at Vespers.

11. Dan.: gratiae

Dan. has another stanza between vv. 16 and 17.

126. MARIA CASTIS OSCULIS

New Text

Maria castis osculis
Lambit Dei vestigia,
Fletu rigat, tergit comis,
Detersa nardo perlinit.

Old Text

Nardi Maria pistici,
Sumpsit libram, mox optimi:
Unxit beatos Domini
Pedes, rigando lacrimis.

Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu Paraclito,
Nunc, et per omne saeculum. Amen.

5. Honor, decus, imperium
Sit Trinitati unicae,
Patri, Nato, Paraclito,
Per infinita saecula. Amen

Author: St. Gregory the Great (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of St. Mary Magdalene, at Matins.

The first stanza in the BM is as follows:

Nardo Maria pistico
Unxit beatos Domini
Pedes, rigando lacrimis,
Et detergendo crinibus.

127. SUMMI PARENTIS UNICE

New Text

Summi Parentis Unice,
Vultu pio nos respice,
Vocans ad arcem gloriae
Cor Magdalena poenitens.

Amissa drachma regio
Recondita est aerario,
Et gemma, deterso luto,
Nitore vincit sidera.

Iesu, medela vulnerum,
Spes una poenitentium,
Per Magdalena lacrimas
Peccata nostra diluas.

Dei parens piissima,
Hevae nepotes flebiles
De mille vitae fluctibus
Salutis in portum vehas.

Uni Deo sit gloria,
Pro multiformi gratia,
Peccantium qui crimina
Remittit, et dat praemia. Amen. 20.

Author: St. Odo of Cluny.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of St. Mary Magdalene, at Lauds.

Old Text

Aeterni Patris Unice,
Nos pio vultu respice:
Qui Magdalena hodie
Vocas ad thronum gloriae.

5. In thesauro reposita
Regis est drachma perdita,
Gemmaque luce inclyta,
De luto luci redita.

10. Iesu dulce refugium,
Spes una poenitentium:
Per peccatricis meritum,
Peccati solve debitum.

15. Pia Mater, et humilis,
Naturae memor fragilis,
In huius vitae fluctibus,
Nos rege tuis precibus.

Uni Deo sit gloria,
Pro multiformi gratia,
Qui culpas et supplicia
Remittit, et dat praemia. Amen.

128. MIRIS MODIS REPENTE LIBER FERREA

New TextOld Text

Miris modis repente liber, ferrea, Petrus beatus catenarum laqueos
Christo iubente, vincla Petrus exuit: Christo iubente rupit mirabiliter,
Ovilis ille Pastor et Rector gregis, Custos ovilis, et Doctor ecclesiae,
Vitae recludit pascua et fontes sac- Pastorque gregis conservator ovium,
ros,
Ovesque servat creditas, arcet lupos. Arcet luporum truculentam rabiem.

Doxology as in 89.

Author: St. Paulinus (?).

Meter: Iambic trimeter, q.

Use: The Feast of St. Peter in Chains, at Vespers.

129. QUICUMQUE CHRISTUM QUAERITIS

New TextOld Text

Quicumque Christum quaeritis,
 Oculos in altum tollite:
 Illis licebit visere
 Signum perennis gloriae.

Same, except:

Illustre quiddam cernimus. 5.
 Quod nesciat finem pati,
 Sublime, celsum, interminum,
 Antiquius caelo et chao.

Hic ille Rex est gentium
 Populique Rex Iudaici, 10.
 Promissus Abrahae patri
 Eiusque in aevum semini.

Hunc, et prophetis testibus
 Idem signatoribus,
 Testator et Pater iubet
Audire nos et credere. 15.

Ipsum audire, et credere.

Iesu, tibi sit gloria,
 Qui te revelas parvulis,
 Cum Patre, et almo Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen. 20.

Gloria tibi Domine,
 Qui apparuisti hodie,
 Cum Patre, et sancto Spiritu,

Author: Prudentius.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Transfiguration, at Vespers.

16. BM: Audire nos et credere.

130. LUX ALMA IESU MENTIUM

New Text

Lux alma, Iesu, mentium,
Dum corda nostra recreas,
Culpae fugas caliginem,
Et nos reples dulcedine.

Quam laetus est, quem visitas!
 Consors paternae dexteræ,
 Tu dulce lumen patriæ,
Carnis negatum sensibus.

Splendor paternæ gloriae,
 Incomprehensa caritas
 Nobis amoris copiam
Largire per praesentiam.

Old Text

Amor Iesu dulcissime,
 Quando cor nostrum visitas:
 Pellis mentis caliginem,
 Et nos reples dulcedine.

5. Quam felix est quem satias,
 Consors paternae dexteræ;
 Tu verae lumen patriæ,
 Quod omnem sensum superat.
10. Splendor paternæ gloriae,
 Incomprehensa bonitas:
 Amoris tui copiam
 Da nobis per praesentiam.

Doxology as in 129.

Author: St. Bernard.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of the Transfiguration, at Matins.

134. TE SPLENDOR ET VIRTUS PATRIS

New Text

Te splendor et virtus Patris,
Te vita, Iesu, cordium,
Ab ore qui pendent tuo,
Laudamus inter angelos.

Tibi mille densa millium
Ducum corona militat;
Sed explicat victor crucem
Michael salutis signifer.

Draconis hic dirum caput
In ima pellit tartara,
Ducemque cum rebellibus
Caelesti ab arce fulminat.

Contra ducem superbiae
Sequamur hunc nos principem,
Ut detur ex Agni throno
Nobis corona gloriae.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito,
In sempiterna saecula. Amen.

Old Text

Tibi Christe splendor Patris,
Vita, virtus cordium,
In conspectu angelorum,
Votis, voce psallimus,
Alternantes concrepando,

5. Melos damus vocibus.

Collaudamus venerantes
Omnis caeli milites,
Sed praecipue primatem
Caelestis exercitus,

10. Michael in virtute
Conterentem Zabulon.

Quo custode procul pelle,
Rex Christe piissime,
Omnis nefas inimici,

15. Mundo corde, et corpore:
Paradiso redde tuo
Nos sola clementia.

Gloriam Patri melodis,

Personemus vocibus:
Gloriam Christo canamus,
Gloriam Paraclito:
Qui trinus, et unus Deus
Exstat ante saecula. Amen.

5.

10.

15.

20.

Author: Rabanus Maurus (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Trochaic tetrameter catalectic, a.

Use: The Feast of the Apparition of St. Michael, at ^Vespers.

The doxology for the Dedication of St. Michael is:

Deo Patri sit gloria,
Qui quos redemit Filius
Et sanctus unxit Spiritus,
Per Angelos custodiat. Amen

135. CHRISTE SANCTORUM DECUS ANGELORUM

New Text

Christe sanctorum decus Angelorum,
Gentis humanae Sator et Redemptor,
Caelitum nobis tribue beatae
Scandere sedes.

Angelus pacis Michael in aedes 5.
Caelitus nostras veniat serenae
Auctor ut pacis lacrimosa in orcum
Bella relegat.

Angelus fortis Gabriel, ut hostes
Pellat antiquos, et amica caelo, 10.
Quae triumphator statuit per orbem,
Templa revisat.

Angelus nostrae medicus salutis,
Adsit e caelo Raphael ut omnes
Sanet aegrotos, dubiosque vitae 15.
Dirigat actus.

Virgo dux pacis Genetrixque lucis,
Et sacer nobis chorus Angelorum
Semper assistat, simul et micantis
Regia caeli. 20.

Praestet hoc nobis Deitas beata
Patris ac Nati, pariterque Sancti
Spiritus, cuius resonat per omnem
Gloria mundum. Amen.

Author: Rabanus Maurus (?).

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: The Feast of the Apparition of St. Michael, etc., at Lauds.

Old Text

Christe sanctorum decus angelorum,
Rector humani generis et Austor:
Nobis aeternum tribue benignus
Scandere caelum.

Angelum pacis Michael ad istem,
Caelitus mitti rogitamus aulam.
Nobis ut crebro venienti crescant
Prospera cuncta.

Angelus fortis Gabriel, ut hostem
Pellat antiquum, volitet ab alto:
Saepius templum veniens ad istud
Visere nostrum.

Angelum nobis medicum salutis,
Mitte de caelis Raphael, ut omnes
Sanet aegrotos, pariterque nostros
Dirigat actus.

Hinc Dei nostri genetrix Maria,
Totus et nobis chorus Angelorum,
Semper assistat, simul et beata
Conscio tota.

Praestat hoc nobis Deitas beata
Patris ac Nati, pariterque Sancti
Spiritus, cuius reboat in omni
Gloria mundo. Amen.

147. PLACARE CHRISTE SERVULIS

New Text

Placare, Christe, servulis,
Quibus Patris clementiam
Tuae ad tribunal gratiae
Patrona Virgo postulat.

Et vos, beata per novem
Distincta gyros agmina,
Antiqua cum praesentibus,
Futura damna pellite.

Apostoli cum vatisbus,
Apud severum iudicem
Veris reorum fletibus
Exposcite indulgentiam.

Vos, purpurati Martyres,
Vos, candidati praemio
Confessionis, exules
Vocate nos in patriam.

Chorea casta Virginum,
Et quos eremus in culas
Transmisit astris, caelitum
Locate nos in sedibus.

Auferte gentem perfidam
Credentium de finibus,
Et unus omnes unicum
Ovile nos Pastor regat.

Deo Patri sit gloria,
Natoque Patris unico,
Sancto simul Paraclito,
In sempiterna saecula. Amen.

Author: Rabanus Maurus (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of all Saints, at Vespers.

Old Text

Christe Redemptor omnium,
 Conserva tuos famulos?
 Beatae semper Virginis
 Placatus sanctis precibus.

5. Beata quoque agmina
 Caelestium spirituum,
 Praesterita, praesentia,
 Futura mala pellite.
10. Vates aeterni iudicis,
 Apostolique Domini,
 Suppliciter exposcimus,
 Salvari vestris precibus.

15. Martyres Dei inclyti,
 Confessoresque lucidi,
 Vestris orationibus
 Nos ferte in caelestibus.

20. Chori sanctorum Virginum
 Monachorumque omnium,
 Simul cum sanctis omnibus
 Consortes Christi facite.

Gentem auferte perfidam
 Credentium de finibus:
 Ut Christo laudes debitas
 Persalvamus alacriter.

25. Gloria Patri ingenito,
 Eiusque Unigenito,
 Una cum Sancto Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen.

148. SALUTIS AETERNE DATOR

New Text

Salutis aeternae Dator,
Iesu, redemptis subveni;
Virgo, parens clementiae,
Dona salutem servulis.

Vos, Angelorum millia,
Patrumque coetus, agmina,
Canora vatum; vos, reis
Precamini indulgentiam.

Baptista Christi praevius,
Summique caeli claviger
Cum ceteris Apostolis
Nexus resolvant criminum.

Cohors triumphans Martyrum,
Almus Sacerdotum chorus,
Et virginalis castitas
Nostros reatus abluant.

Quicumque in alta siderum
Regnatis aula principes,
Favete votis supplicum,
Qui dona caeli flagitant.

Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In saeculorum saecula. Amen.

Author: Rabanus Maurus (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Feast of all Saints, at Lauds.

Old Text

Iesu Salvator saeculi,
Redemptor ope subveni:
Et pia Dei Genetrix,
Salutem posce miseris.

5. Coetus omnes angelici,
Patriarcharum cunei,
Et prophetarum merita,
Nobis precentur veniam.
 10. Baptista Christi praevius,
Et claviger aetherius:
Cum ceteris Apostolis,
Nos solvant nexus criminis.
 15. Chorus sacratus martyrum,
Confessio sacerdotum
Et virginalis castitas
Nos a peccatis abluant.
 20. Monachorum suffragia,
Omnisque cives caelici:
Annuant votis supplicum,
Et vitae poscant praemium.
- Laus, honor, virtus, gloria
Deo Patri et Filio,
Sancto simul Paraclito,
In saeculorum saecula. Amen.

149. AVE MARIS STELLA

New TextOld Text

Ave, maris Stella,
Dei Mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix caeli porta.

Same.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Hevae nomen.

5.

Solve vincla reis,
Profer lumen caecis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

10.

Monstra te esse Matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.

15.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos, culpis solutos,
Mites, fac, et castos.

20.

Vitam praesta puram,
Iter para tutum,
Ut, videntes Iesum,
Semper collaetemur.

25.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritui Sancto,
Tribus honor unus. Amen.

Author: Unknown, sometimes attributed to ^venantius Fortunatus.

Meter: Trochaic dimeter dicatalectic, a.

Use: Offices of the Blessed Virgin Mary, at Vespers.

The text of the ^Deviary is given above. Daniel, however, has the following variants:

- 8. Mutans nomen Evaе
- 14. precem
- 26. Summum
- 28. Honor, tribus unus.

150. QUEM TERRA PONTUS SIDERA

New TextOld Text

Quem terra, pontus, sidera
 Colunt, adorant, praedican
 Trinam regentem machinam,
 Claustrum Mariae baiulat.

Same, except:

Cui luna, sol, et omnia 5.
 Deserviunt per tempora,
 Perfusa caeli gratia,
 Gestant puerulae viscera.

Beata mater munere,
 Cuius supernus Artifex 10.
 Mundum pugillo continens,
 Ventris sub arca clausus est.

Beata caeli nuntio,
 Fecunda Sancto Spiritu,
 Desideratus gentibus 15.
 Cuius per alvum fusus est.

Iesu, tibi sit gloria, Gloria tibi Domine
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, et almoSpiritu,
 In sempiterna saecula. Amen. 20.

Author: Venantius Fortunatus.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Saturday Office of the Blessed Virgin Mary, at Matins.

1. BM Quem terra, pontus, aethera

19. BM: Sancto Spiritu

151. O GLORIOSA VIRGINUM

New Text

O gloriosa virginum,
Sublimis inter sidera,
Qui te creavit, parvulum
Lactente nutris ubere.

Quod Heva tristis abstulit,
Tu reddis almo germine:
Intrent ut astra flebiles,
Caeli recludis cardines.

Tu regis alti ianua
Et aula lucis fulgida:
Vitam datam per Virginem,
Gentes redemptae, plaudite.

Doxology as in 150.

Author: Venantius Fortunatus.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Offices of the Blessed Virgin Mary, at Lauds.

Old Text

O gloriosa Domina,
Excelsa super sidera:
Qui te creavit, provide,
Lactasti sacro ubere.

5. Quod Heva tristis abstulit
etc.

10.

152. MEMENTO RERUM CONDITOR

New Text

Memento, rerum Conditor,
Nostri quod olim corporis,
Sacrata ab alto Virginis
Nascendo, formam sumpseris.

Maria, Mater gratiae,
Dulcis Parens clementiae,
Tu nos ab hoste protege
Et mortis hora suscipe.

Old Text

Memento salutis Auctor,
Quod nostri quondam corporis,
Ex illibata Virgine
Nascendo, formam sumpseris.

5. Maria, Mater gratiae,
Mater misericordiae:
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.

Doxology as in 150.

Author: First stanza Ambrosian (from # 38), second stanza from a hymn attributed to Venantius Fortunatus.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: The Little Office of the Blessed Virgin Mary, at Compline.

153. EXULTET ORBIS GAUDIIS

New Text

Exultet orbis gaudiis,
Caelum resultet laudibus:
Apostolorum gloriam
Tellus et astra concinunt.

Vos, saeculorum iudices,
Et vera mundi lumina,
Votis precamur cordium:
Audite voces supplicum.

Qui tempла caeli clauditis
Serasque verbo solvitis,
Nos a reatu noxios
Solvi iubete, quaesumus.

Praecepta quorum protinus
Languor salusque sentiunt,
Sanate mentes languidas,
Augete nos virtutibus.

Ut, cum redibit Arbiter
In fine Christus saeculi,
Nos sempiterni gaudii
Concedat esse compotes

Patri, simulque Filio,
Tibique, Sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit iugiter
Saeclum per omne gloria. Amen.

Old Text

Exultet caelum lauditus,
Et resultet terra gaudiis:
Apostolorum gloriam
Sacra canunt somlemnia.

5. Vos saecli iusti iudices,
Et vera mundi lumina,
Votis precamur cordium:
Audite preces supplicum.

Qui caelum verbo clauditis,
10. Serasque eius solvitis:
 Nos a peccatis omnibus
 Solvit iussu quaesumus.

Quorum praecepto subditur,
 Salus, et languor omnibus:
15. Sanate aegros moribus,
 Nos reddentes virtutibus.

Ut cum iudex advenerit
 Christus in fine saeculi:
 Nos sempiterni gaudii
20. Faciat esse compotes.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraclito,
 Et nunc, et in perpetuum. Amen.

Author: Unknown, tenth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of Apostles, at Vespers.

2. Dan.: Resultet

154. AETERNA CHRISTI MUNERA

New TextOld Text

Aeterna Christi munera,
 Apostolorum gloriam,
Palmas et hymnos debitos
Laetis canamus mentibus.

Ecclesiarum principes,
 Belli triumphales duces,
 Caelestic aulae milites,
 Et vera mundi lumina.

Devota sanctorum fides,
 Invicta spes credentium,
 Perfecta Christi caritas,
Mundi tyrannum conterit.

In his paterna gloria
 In his triumphat Filius
 In his voluntas Spiritus
 Caelum repletur gaudio.

Patri, simulque Filio,
Tibique, Sancte Spiritus,
Sicut fuit, sic iugiter
Saeclum per omne gloria. Amen. 20.

Same, except:

Laudes canentes debitas

5.

10.

15.

In his voluntas Spiritus,
 Exultat in his Filius,

Te nunc, Redemptor, quaesumus,
 Ut ipsorum consortio
 Iungas precantes servulos
 In sempiterna gloria. Amen.

Author: St. Ambrose.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of Apostles, at Matins.

20. BM: sempiterna saecula.

155. DEUS TUORUM MILITUM

New TextOld Text

Deus, tuorum militum
 Sors, et corona, praemium,
 Laudes canentes Martyris
 Absolve nexu criminis.

Same, except:

Hic nempe mundi gaudia,
 Et blanda fraudum pabula
Imbuta felle deputans,
 Pervenit ad caelestia.

5.

Et blandimenta noxia,
 Caduca rite deputans,

Poenas cucurrit fortiter,
 Et sustulit viriliter,
Fundensque pro te sanguinem,
 Aeterna dona possidet.

10.

Pro te effundens sanguinem,

Ob hoc precatu supplici
 Te poscimus, piissime:
 In hoc triumpho Martyris
 Dimitte noxam servulis.

15.

Laus et perennis gloria
 Patri sit, atque Filio,
 Sancto simul Paraclito,
 In sempiterna saecula. Amen. 20.

Author: Ambrosian.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of one Martyr, at Vespers.

156. INVICTE MARTYR UNICUM

New Text

Invicte Martyr, unicum
Patris secutus Filium,
Victis triumphas hostibus,
Victor fnuens caelestibus.

Tui precatus munere
 Nostrum reatum dilue,
 Arcens mali contagium,
 Vitae repellens taedium.

Soluta sunt iam vinclu
 Tui sacrati corporis:
 Nos solve vinclis saeculi,
 Dono superni Numinis.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli Filio,
 Cum Spiritu Paraalito, 15.
 Nunc, et per omne saeculum. Amen. Et nunc, et in perpetuum.

Old Text

Martyr Dei, qui unicum
 Patris sequendo Filium,

5.

Vitae removens taedium.

10.

Amore Filii Dei.

Author: Unknown, 10th century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of one martyr, at Lauds.

157. REX GLORIOSE MARTYRUM

New TextOld Text

Rex gloriose martyrum,
 Corona confitentium,
 Qui respuentes terrea
 Perducis ad caelestia:

Same, except:

Aurem benignus protinus 5.
 Intende mostris vocibus:
 Trophaea sacra pangimus:
 Ignosce quod deligimus.

Tu vinces inter Martyres
Parcisque Confessoribus:
 Tu vince nostra crimina,
 Largitor indulgentiae.

Tu vinces in martyribus,
 10. Parcendo confessoribus:

Doxology as in 156.

Author: Ambrosian.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of several martyrs, at Lauds.

8. Dan.: delinquimus
 12. Dan.: Donando indulgentiam

158. CHRISTO PROFUSUM SANGUINEM

New TextOld.Text

Christo profusum sanguinem,
Et martyrum victorias,
Dignamque caelo lauream
Laetis sequamur vocibus.

Aeterna Christi munera,
Laudes canentes debitas
Laetis canamus mentibus.

Terrore victor saeculi,
Poenisque spretis corporis,
Mortis sacrae compendio
Vitam beatam possident.

5. The rest is the same.

Traduntur igni Martyres,
Et bestiarum dentibus:
Armata saevit unguis
Tortoris insani manus.

10.

Nudata pendent viscera:
Sanguis sacratus funditur:
Sed permanent immobilis
Vitae perennis gratia.

15

Te nunc Redemptor quaesumus,
Ut martyrum consortio
Iungas precantes servulos
In sempiterna saecula. Amen.

20.

Author: St. Ambrose.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use; Common of many martyrs in Paschal Time, at Matins.

159. SANCTORUM MERITIS INCLYTA GAUDIA

New TextOld Text

Sanctorum meritis inclyta gaudia
 Pergamus socii, gestaque fortia:
Gliscens fert animus promere can-
tibus
 Victorum genus optimum.

Sanctorum meritis inclyta gaudia
 Pergamus socii, gestaque fortia:
Nam gliscit animus promere cantibus
 Victorum genus optimum.

Hi sunt, quos fatue mundus abhorruit; Hi sunt, quos retinens mundus inhorruit
 Hunc fructu vacuum, floribus aridum Ipsum nam sterili flore peraridum
Contempsero tui nominis asseclae Sprevere penitus, teque secuti sunt
Iesu Rex bone caelitum. Rex Christe bone caelitus.

Hi pro te furias, atque minas truces Si ipso te furias atque ferocia
 Calcarunt hominum, saevaque verbera: Calcarunt hominum, saevaque verbera
His cessit lacerans fortiter ungula, Cessit hic lacerans fortiter ungula
 Nec carpsit penetralia. Nec carpsit penetralia.

Caeduntur gladiis more bidentium: Caeduntur gladiis more bidentium:
 Non murmur resonat, non quaerimonis; Non murmur resonat, non quaerimonia;
 Sed corde impavido mens bene conscientia Sed corde tacito, mens bene conscientia
 Conservat patientiam. Conservat patientiam.

Quae vox, quae poterit lingua retex- Quae vox, quae poterit lingua retexere,
 ere,
 Quae tu martyribus munera praeparas? Quae tu Martyribus munera praeparas?
 Rubri nam fluido sanguine fulgidis Rubri nam fluido sanguine laureis
Cingunt tempora laureis. Ditantur bene fulgidis.

Te summa o Deitas, unaque poscimus; Te summa Deitas, unaque poscimus,
 Ut culpas abigas, noxia subtrahas, Ut culpas abluas, noxia subtrahas:
 Des pacem famulis, ut tibi gloriam Des pacem famulis, nos quoque gloriam
Annorum in seriem canant. Amen. Per cuncta tibi saecula. Amen.

Author: Unknown, eighth century.

Meter: Asclepiadic and glyconic, q.

Use: Common of many martyrs, at Vespers.

8. BM: caelitum

9. BM: Hi pro te

160. ISTE CONFESSOR DOMINI COLENTE

New TextOld Text

Iste Confessor Domini, colentes
Quem pie laudant populi per orbem,
Hac die laetus meruit beatas
Scandere sedes.

Iste Confessor Domini sacratus,
Festas plebs cui celebrat per orbem,
Hodie laetus meruit secreta
Scandere caeli.

(Si non est dies obitus dicatur:)

Hac die laetus meruit supremos
Laudis hohores.

Qui pius, prudens, humilis, pudicus,
Sobriam duxit sine labe vitam,
Donec humanos animavit aurae
Spiritus artus.

Qui pius, prudens, humilis, pudicus,
Sobrius, castus fuit, et quietus:
Vita dum praesens regitavit eius
Corporis artus.

Cuius ob praestans meritum, frequen-
ter,
Aegra quae passim iacuere membra,
Viribus morbi domitis, saluti
Restituuntur.

Ad sacrum cuius tumulum frequentar
Membra languentum modo sanitati,
Quolibet morbo fuerint gravata,
Restituuntur.

Noster hic illi chorus obsequentem
Concinit laudem celebresque palmas,
Ut piis eius precibus iuvemur
Omne per aevum.

Unde nunc noster chorus in honorem
Ipsius hymnum canit hunc libenter:
Ut piis eius meritis iuvemur
Omne per aevum.

Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui, super caeli solio coruscans,
Totius mundi seriem gubernat
Trinus et unus. Amen.

Sit salus illi, decus atque virtus,
Qui supra caeli residens cacumen,
Totius mundi machinas gubernat
Trinus et unus. Amen.

Author: Unknown, eighth century.

Meter: Sapphic and Adonic, q.

Use: Common of a Confessor Bishop, at Vespers.

- 2. Dan.: cuius
- 7. BM and Dan.: vegitavit
- 11. Dan.: modo
- 13. Dan.: honore

161. IESU REDEMPTOR OMNIUM

New TextOld Text

Iesu, Redemptor omnium,
 Per pes corona praesulum,
 In hac die clementius
Indulgeas precantibus.

Same, except:

Nostris faveto precibus.

Tui sacra qua nominis,
 Confessor almus claruit:
 Huius celebrat annua
 Devota plebs solemnia.

5.

Qui rite mundi gaudia
 Huius caduca respuens,
Aeternitatis praemio
Potitur inter Angelos.

10.

Cum Angelis caelestibus,
 Laetus potitur praemiis.

Huius benignus annue
 Nobis sequi vestigia:
 Huius precatu, servulis
 Dimitte noxam criminis.

15.

Sit, Christe, Rex piissime,
 Tibique, Patrique gloria,
 Cum Spiritu Paraclito,
 Nunc, et perenne saeculum. Amen. 20. Et nunc, et in perpetuum. Amen.

Author: Ambrosian, eighth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of a Confessor Bishop, at Lauds.

162. IESU CORONA CELSIOR

New TextOld Text

Iesu, corona celsior
 Et veritas sublimior,
 Qui confitenti servulo
 Reddis perenne praemium:

Da supplicant coetui,
Huius rogatu, noxii
Remissionem criminis,
Rumpendo nexum vinculi.

Anni reverso tempore,
Dies refulsit lumine,
Quo sanctus hic de corpore
Migravit inter sidera.

Hic vana terrae gaudia,
 Et luculenta praedia
 Polluta sorde deputans;
 Ovans tenet caelestia.

Te, Christe, Rex piissime,
 Hic confitendo iugiter,
Calcavit astes daemonum
Saevumque averni principem.

Virtute clarus, et fide,
 Confessione sedulus,
 Leiuna membra deferens,
 Dapes supernas obtinet.

Proinde te, piissime,
 Precamur omnes supplices,
Nobis ut huius gratia
Poenas remittas debitas.

Patri perennis gloria,
 Natoque Patris Unico,
 Sanctoque sit Paraclito,
 Per omne semper saecula. Amen.

Same, except:

5. Obtentu huius optimi
Remissionem criminum,

 10. Anni recurso tempore,
Dies illuxit lumine,
Polum migravit praepotens.

15.

20. Calcavit hostem fortiter
Superbum, ac satellitem.

Virtutum actu et fide,
 Confessionis ordine,

25.

Ut huius almi gratia,
 Nobis remittas debita.

30.

Gloria Patri Domino,
 Gloria Unigenito,
 Una cum Sancto Spiritu,
 In sempiterna saecula. Amen.

Author: Ambrosian, sixth century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Use: Common of a Confessor not a Bishop, at Lauds.

10. Dan.: reluxit

163. IESU CORONA VIRGINUM

New Text

Iesu, corona Virginum,
Quem Mater illa concipit
Quae sola Virgo parturit,
Haec vota clemens accipe:

Qui pergis inter lilia
Septus choreis Virginum,
Sponsus decorus gloria
Sponsisque reddens praemia.

Quocumque tendis, virgines
Sequuntur, atque laudibus
Post te canentes cursitant,
Hymnos dulces personant;

De deprecamur suplices,
Nostris ut addas sensibus
Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In saeculorum saecula. Amen.

Author: St. Ambrose (?).

Meter: Iambic dimeter, q.

Usé: Common of Virgins, at Vespers.

Old Text

Same, except:

5. Qui pascis inter lilia,

Sponsus decorans gloria

Quocumque pergis, virgines

10.

Te deprecamur largius,
Nostris adauge sensibus:

15.

Laus, honor, virtus, gloria
Deo Patri et Filio,

20.

164. VIRGINIS PROLES OPIFEXQUE MATRIS

New TextOld Text

Virginis proles, opifexque Matris,
 Virgo quem gessit, peperitque Virgo;
Virginis partos canimus decora
Morte triumphos.

Virginis proles, opifexque Matris,
 Virgo quem gessit, peperitque Virgo;
Virginis festum canimus trophaeum
Accipe votum.

Haec enim palmae duplicitis beata 5.
Sorte, dum gestit fragilem domare
Corporis sexum, domuit cruentum
Caede tyrannum.

Haec tua Virgo dupliciti beata
Sorte, dum gestit fragilem domare
Corporis sexum, domuit cruentum
Corpore saeculum.

Unde nec mortem, nec amica mortis
Mille poenarum gnarea expavescens, 10.
Sanguine effuso meruit serenum
Scandere caelum.

Unde nec morte, nec amica mortis,
Saeva poenarum gnarea pavescens,
Sanguine fuso meruit secreta
Scandere caelum.

Huius oratu, Deus alme, nobis
Debitas poenas scelerum remitte;
Ut tibi puro resonemus alnum 15.
Pectore carmen.

Huius obtentu, Deus alme, nostris
Parce iam culpis, vitia remittas:
Quo tibi puri resonemus alnum
Pectoris hymnum.

Sit decus Patri, genitaeque proli,
Et tibi, comoar utriusque virtus,
Spiritus semper, Deus unus omnis
Temporis aevo. Amen.

Gloria Patri, genitaeque proli,
Et tibi compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli. Amen.

Author: Unknown, eighth century.

Meter: Sapphic and adonic, q.

Use: Common of Virgin Martyrs, at Matins.

166. CAELESTIS URBS IERUSALEM

New Text

Caelestis urbs Ierusalēm,
Beata pacis visio,
Quae celsa de viventibus
Saxis ad astra tolleris,
Sponsaeque ritu cingeris
Mille angelorum millibus.

O sorte nupta prospere,
Dotata Patris gloria,
Respersa sponsi gratia,
Regina formosissima,
Christo iugata Principi,
Caeli corusca civitas.

Hic margaritis emicant,
Patentque cunctis ostia;
Virtute namque prævia
Mortalis illuc ducitur
Amore Christi percitus
Tormenta quisquis sustinet.

Sclapri salutis ictibus
Et tunsione plurima,
Fabri polita malleo
Hanc saxa molem construunt,
Aptisque iuncta nexibus
Locantur in fastigio.

Decus Parenti debitum
Sit usquequaque Altissimo,
Natoque Patris Unico,
Et inclyto Paraclito,
Cui laus, potestas, gloria
Aeterna sit per saecula. Amen. 30.

Old Text

Urbs beata Ierusalēm,
Dicta pacis visio:
Quae construitur in caelis
Vivis ex lapidibus,
5. Et Angelis coronata,
Et sponsata comite.

Nova veniens e caelo
Nuptiali thalamo,
Praeparata ut sponsata
10. Copuletur Comino:
Plateae, et muri eius
Ex auro purissimo.

Portae nitent margaritis,
Aditis patentibus:
15. Et virtute meritorum,
Illuc introducitur
Omnis qui ob Christi nomen
Hic in mundo premitur.

Tunsionibus pressuris,
20. Expoliti lapides
Suis coaptantur locis,
Per manus artificis,
Disponuntur permansuri
Sacris aedificiis.

25. Gloria, et honor Deo,
Usquequo Altissimo,
Una Patri, Filioque, Inclyto Paraclito
Cui laus est, et potestas,
Per immensa saecula. Amen.

Author: Unknown, sixth or seventh century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Trochaic tetrameter, catalectic, a.

Use: Common of the Dedication of a Church, at Vespers.

1. BM: Urbs Ierusalēm beata
10. Dan.: copulatur
13. Dan.: Pro Christi nomine
22. Dan.: manum
26. BM: usquequaque

167. ALTO EX OLYMPI VERTICE

New Text

Alto ex Olympi vertice
Summi Parentis Filius,
Ceu monte desectus lapis
Terras in imas decidens
Domus supernae et infimae
Utrumque iunxit angulum.

Sed illa sedes caelitum
Semper resultat laudibus,
Deumque trinum et unicum
Iugi canore praedicat:
Illi canentes iungimur
Almae Sionis aemuli.

Haec templa, Rex caelestium,
Imple benigno lumine:
Huc, o rogatus, adveni,
Plebisque vota suscipe,
Et nostra corda iugiter
Perfunde caeli gratia.

Hic impetrant fidelium
Voces precesque supplicum
Domus beatae munera,
Partisque donis gaudеant:
Donec, saluti corpore,
Sedes beatas impleant.

Doxology as in 166.

Author: Unknown, sixth or seventh century.

Meter: Iambic dimeter, q.

Trochaic tetrameter catalectic, a.

Use: Common of the Dedication of a Church, at Lauds.

3. BM: Qui parietum compage
 Dan.: parietis

Old Text

Angularis fundamentum,
 Lapis Christus missus est:
 Qui compage parietum
 In utroque nectitur:
 5. Quem Sion sancta suscepit,
 In quo credens permanet.

Omnis illa Deo sacra,
 Et dilecta civitas,
 Plena modulis, in laude,
 10. Et canore iubilo:
 Trinum Deum unicunque
 Cum favore praedicat.

Hoc in templo summe Deus,
 Exoratus adveni:
 15. Et clementi bonitate
 Precum vota suscipe:
 Largam benedictionem
 Hic infunde iugiter.

Hic promereantur omnes,
 20. Petita acquirere,
 Et adepta possidere,
 Cum sanctis perenniter:
 Paradisum introire,
 Translati in requiem.

BULLA URBANI PAPAE VIII

Divinam Psalmódiam sponsae consolantis in hoc exsilio absentiam suam a sponso caelesti, decet esse non habentem rugam, neque maculam; quippe cum sit eius Hymnodiae filia, quae canitur assidue ante Sedem Dei et Agni, ut ille similior prodeat, nihil quantum fieri potest, praeferre debet, quod psallentium animos Deo ac, divinis rebus, ut convenit, attentos avocare alio ac distrahere possit; qualia sunt, si quae interdum in sententiis aut verbis occurrant non tam apte concinneque disposita, ut tantum tantique obsequii ac ministerii opus exigeret. Quae causae quondam impulere summos Pontifices praedecessores nostros felicis memoriae Dium huiusce nominis quintum, ut Breviarium Romanum incertis per eam aetatem legibus vagum, certa stataque orandi methodo inligaret, et Clementem VIII, ut illud ipsum lapsu temporis, ac Typographorum incuria depravatum, decori pristino restitueret. Nos quoque in eamdem cogitationem traxere et sollicitudo nostra erga res sacras, quas primam et optimam partem muneris nostri censemus, et piorumq; doctorumque virorum iudicia et vote consequerentium in eo contineri non pauca, quae sive a primo nitore institutionis excidissent, sive inchoata potius quam perfecta forent ab aliis, certe a Nobis, supremam imponi manum desiderarent. Nos itaque huic rei sedulam operam nnavimus, et iusu nostro aliquot erudi et sapientes viri suam serio curam contulerunt, quorum diligentia studioque perfectum opus est, quod gratum omnibus, Deoque et sanctae ecclesiae honorificum fore speramus; siquidem in eo Hymni (paucis exceptis) qui non metro, sed soluta oratione, aut etiam rhythmo constant, vel emendatoribus codicibus adhibitis, vel aliqua facta mutatione ad carminis et latinitatis leges, ubi fieri potuit, revocati; ubi vero non potuit, de integro conditi sunt, eadem tamen, quoad licuit, servata sententia. Restituta in Psalmis et Canticis interpunctio editionis Vilgatae, et canentium commoditati, ob quam eadem interpunctio mutata interdum fuerat, additis Astericis consultum. Patrum sermones et Homiliae collatae cum pluribus impressis editionibus, et veteribus manuscriptis, ita multa suppleta, multa emendata atque correcta. Sanctorum historiae ex priscis et probatis auctoribus recognitae. Rubricae detractis nonnullis, quibusdam adjectis clarius et commodius explicatae. Denique omnia magno et longo labore diligenter accurateque its disposita et expolita, ut quod erat in votis, ad optatum exitum perductum sit. Cum igitur tanta tamque exacta doctorum hominum industria, ne plane in irritum recidat, requirat Typographorum fidem, mandavimus dilecto filio Andree Brigiotti Typographiae nostrae Apostolicae Praefecto, procurationem huius Breviarium in lucem primo edendi, quod exemplar, qui posthac Romanum Breviarium impresserint, sequi omnes teneantur. Extra Urbem vero nemini licere volumus idem Breviarium in posterum typis excudere, aut evulgare, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus haereticae pravitatis, siquidem inibi fuerint, sin minus ab locorum Ordinariis. Qjod si quis quacumque forma contra praescriptum Breviarium Romanum aut Typographus impresserit, aut impressum Bibliopola vendiderit, extra ditionem nostram Ecclesiasticam, excommunicationis latae sententiae poenae subiaceat, a qua nisi a Romano Pontifice (praeterquam in mortis articulo constitutus) absolvi nequeat; in alma vero Urbe, ac reliquo statu Ecclesiastico commorantes quingentorum ducatorum auri de Damera, ac amissionis librorum, et typorum omnium eidem Cameræ applicandorum poenas, absque alia declaratio ne irremisibiliter incurvant, et nihilominus Brevaria sine praedicta facultate impressa, aut evulgata, eo ipso prohibita censeantur. Inquisitores vero, locorum Ordinarii facultatem huiusmodi non prius concedant, quam Breviarium

tam ante, quam post impressionem cum hoc ipso exemplari, auctoritate nostra vulgata diligenter contulerint, et nihil in iis additum detractumque cognoverint: In ipsa autem facultate, cuius exemplum in fine aut initio cuiusque Breviarii impressum semper addatur, mentionem manu propria faciant absolutae huiusmodi collationis, repertaeque inter utrumque Breviarium conformitatis, sub pena Inquisitoribus privationis suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa, et alia in posterum obtainenda; Ordinariis vero locorum suspensionis a divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiae; eorum vero Vicariis privationis officiorum et beneficiorum suorum, et inhabilitatis ad illa, et ali in posterum obtainenda, necnon excommunicationis absque alia declaratione incurrendae. Sub iisdem etiam prohibitionibus et poenis comprehendendi intendimus et volumus ea omnia, quae a Brevario Romano ortum habent, sive ex parte, sive in totum, cuiusmodi sunt Missalia, Diurna, Officia Parva beatae Virginis, Officia Maioris Hebdomadae, et id genus alia, quae deinceps non imprimantur, nisi praevia illorum, et cuiuslibet ipsorum in dicta Typographia, per eundem Andream impressione, ut omnino cum Breviario de mandato nostro edito concordent. Iniungimus autem Nuntiis nostris ubique locorum degentibus, ut huic negotio diligenter invigilent, cunctaque ad praescriptum huius voluntatis nostrae confici curent. Nolumus tamen his literis Breviaria, et alia praedicta, quae impressa sunt hactenus, prohiberi, sed indemnati omnium consulentes, tam Typographis et Bibliopolis vendere, quam ecclesiastica. Clericis, aliqui retinere, atque iis uti Apostolica benignitate permittimus et indulgemus. Non obstantibus licentiis, indultis et privilegiis Breviaria imprimendi quibuscumque Typographis per Nos, seu Romanos Pontifices praedecessores nostros hucusque concessis, quae per praesentes expresse revocamus, et revocata esse volumus; necnon constitutionibus, et ordinationibus generalibus, et specialibus in contrarium praemissorum quomodocumque editis, confirmatis et approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specificata et expressa mentio habenda esset, tenores huiusmodi praesentibus pro expressis habentes, nac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium literarum nostrarum exemplaribus, etiam in ipsis Breviariis impressis, vel manu alicuius Notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibetur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si esset exhibetae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die vigesima quinta Ianuarii, MDCXXXI. Pontificatus nostri anno octavo.

M. A. Maraldus.

I. Savenier.

BIBLIOGRAPHY

Batiffol, Pierre, History of the Roman Breviary, Translated by Atwell M. Y. Baylay; London and New York, Longmans, Green and Co., 1898.

The Holy Rule of our Most Holy Father Benedict, translated from the Latin by Rev. Boniface Verheyen, O.S.B., eighth edition; St. Benedict's College, Atchinson, Kansas; the Abbey Student Press, 1935.

Bennett, Charles E., New Latin Grammar, New York, Allyn and Bacon, 1918.

Berger, Ernst, Stylistique Latin, traduite de l'allemand et remaniée par Max Bonnet et Ferdinand Gache, 4me. Edition; Paris, Librairie C. Klincksieck, 1928.

The Holy Bible, translated from the Latin Vulgate; Baltimore, John Murphy Company, 1914.

Biblia Sacra, juxta Vulgatam Clementinam, divisionibus, summarisiis et concordantiis ornata, denuo ediderunt complures Scripturae Sacrae Professores Facultatis theologicae Parisiensis et Seminarii Sancti Sulpitii; Romae, Tornaci, Parisiis; Typis Societatis S. Joannis Evan., Desclée et Socii., 1927.

Blume, Clemens, S.J., Thesauri Hymnologicis Hymnarium; Die Hymnen des Thesaurus Hymnologicus H. A Daniels und anderer Hymnen-Ausgaben. 2 vol., Leipzig, O. R. Reisland, 1908. (Vols. 51 and 52 of the Analecta Hymnica Medii Aevi.)

Breviarium Monasticum, Pauli V iussu editum, Urbani VIII et Leonis XIII cura Pii X, et Benedicti XV auctoritate reformatum pro omnibus sub Regula S. Patris Benedicti militantibus; Brugis, sumptibus et typis Societatis S. Augustini, Desclée de Brouwer et soc., 1930.

Breviarium Romanum ex decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum, Pii V. Pont. Max. iussu editum cum Calendario Gregoriana & Officiis a Sixto Quinto Pont. Max. Ordinatis; Venetiis, apud Iuntas, MDXCVI.

Breviarium Romanum, ex decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum, Pii V. Pont. Max. iussu editum, & Clementis VIII primum, nunc denuo Urbani PP. VIII auctoritate recognitum; Antverpiae, ex officina Plantiniana Balthasaris Moreti, MDCLV. (2 Vol.)

Breviarium Romanum, ex decreto SS. Concilii Tridentini Restitutum S. Pii V Pontificis Maximi Jussu Editum Aliorumque Pontificum Cura Recognitum Pii Papae X Auctoritate Reformatum; in Usum Itinerantium. Editio II juxta typicam a S.R.C. declaratam. Taurinorum Augustae, ex Officina Libraria Marietti, 1933.

The Roman Breviary, English Translation by the Marquis of Bute; Edinburgh and London, 1908-12. (4 Vol.).

Britt, Matthew, O.S.B., The Hymns of the Breviary and Missal, New York, Benziger Brothers, 1936.

A Dictionary of the Psalter, New York, Benziger Brothers, 1928.

Buck, Carl Darling, Comparative Grammar of Greek and Latin, Chicago, the University of Chicago Press, 1937.

Casserly, Patrick S., A Complete System of Latin Prosody, New York; Hinds Noble, and Eldredge, 1901.

Ernout, A., Syntaxe Latine, d'apres les principes de la Grammaire Historique par Max Bonnet et Ferdinand Gache; 4me. Edition; Paris, Librairie C. Klincksieck, 1928.

Germing, Matthew, S.J., Latin Hymns, Chicago, Loyola University Press, 1920.

Hardie, William Ross, Res Metrica, an introduction to the study of Greek and Roman versification; Oxford, at the Clarendon Press, 1920.

Harkness, Albert, A Complete Latin Grammar, New York, American Book Co., 1898.

Harper's Latin Dictionary, a New Latin Dictionary, founded on the translation of Freund's Latin-German Lexicon, edited by E. A. Andrews, revised, enlarged, and in great part reprinted by Charlton T. Lewis, and Charles Short; New York, Cincinnati, Chicago; American Book Company, 1907.

Harrington, Karl Pomeroy, Mediaeval Latin, New York, Allyn and Bacon, 1925.

Hoornaert, G., S.J., Le Bréviaire; Paris, Desclée de Brouwer & Cie., 1932.

Julian, John, A Dictionary of Hymnology, revised edition, with new supplement; London, John Murray, 1925.

Kuhrmuench, Otto J., S.J., Early Christian Latin Poets from the fourth to the sixth century; Chicago, Loyola University Press, 1929.

Leumann, Manu, and Hoffmann, Joh. Bapt., Stoltz-Schmalz Lateinische Grammatik; München, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1926.

Lindsay, W. M., The Latin Language, an historical account of Latin sounds, stems, and flexions; Oxford, at the Clarendon Press, 1894.

A Short Historical Latin Grammar, Oxford, at the Clarendon Press, 1915.

Pastor, Ludwig, Freiherr von, The History of the Popes, from the close of the Middle Ages, Translated by Dom Ernest Graf, O.S.B., Monk of Buckfast, Vol., xxix, Gregory XV. and Urban VIII; St. Louis, B. Herder Book Co., London, Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., Ltd., 1938.

HarknessPlater, W.E., and White, H.J., A Grammar of the Vulgate, Oxford, at

the Clarendon Press, 1926.

Raby, F.J.E., A History of Christian Latin Poetry; Oxford, at the Clarendon Press, 1927.

Postgate, J?. P. Prosodia Latina, an introduction to classical Latin verse; Oxford, at the Clarendon Press, 1923.

Thesaurus Linguae Latinae, editus auctoritate et consilio Academiarum quinque germanicarum Berolensis, Gottingensis, Lipsiensis, Monacensis, Vindobonensis; Lipsiae, in aedibus B. G. Teubneri, 1900, ff.

Van der Stappen, J. F., Sacra Liturgia, tomus I, Tractatus de Officio Divino seu de Horis Canonicis; Mechliniae, H. Dessain, 1904.

LAUS DEO SEMPER ET UBIQUE

The thesis, "The Revision of the Hymns of the Roman Breviary Under Urban VIII," written by George Warren McGrath, has been accepted by the Graduate School with reference to form, and by the readers whose names appear below, with reference to content. It is, therefore, accepted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts, Honors.

John M. Toland, Ph.D.	March 28, 1939
James J. Mertz, S.J.	March 26, 1939
John W. Callahan, A.M.	April 12, 1939
D. Herbert Abel, A.M.	April 14, 1939